

Īpašais ziņojums

Pasaules klimata pārmaiņu alianse plus:

sasniegumi nebija pietiekami vērīenīgi

EIROPAS
REVĪZIJAS
PALĀTA

Saturs

	Punkts
Kopsavilkums	I–X
Ievads	01–12
Klimata pārmaiņas nesamērīgi ietekmē jaunattīstības valstis	01–02
Pasaules klimata pārmaiņu aliansi izveidoja, lai palīdzētu nabadzīgajām jaunattīstības valstīm, kuras ir visneaizsargātākās pret klimata pārmaiņām	03–12
Initiatīva atbalstīja plašu valstu loku	03–05
Initiatīvu veidoja divi komponenti, un tā aptvēra vairākas prioritārās nozares	06–09
Darbības galvenokārt īstenoja ar ANO organizāciju un ES dalībvalstu palīdzības aģentūru starpniecību	10–12
Revīzijas tvērums un pieeja	13–17
Revīzijas tvērums	13–16
Revīzijas pieeja	17
Apsvērumi	18–67
Lai gan iniciatīva bija vērsta uz spēju veidošanu, bija iespējams samazināt izmaksas un parādīt tās ietekmi	18–44
Komisija nav pietiekami izvērsusi pielāgošanās pasākumus un pievērsusies to personu vajadzībām, kuras visvairāk skārusi klimata pārmaiņu ietekme	20–26
Lielais izmaksu mainīgums norāda, ka dažu darbību efektivitāti varēja uzlabot	27–31
Pabeigtajās darbībās kopumā bija sasniegti tiešie rezultāti, bet saņēmēju stāvokļa uzlabojumi netika mērīti	32–37
Initiatīva tiecās panākt darbību ilgtspēju, izmantojot sinerģijas, bet nepievērsa pietiekamu uzmanību atbalsta pakāpeniskas samazināšanas stratēģijām	38–40
Initiatīva nepierādīja, ka palielina valstu noturību pret klimata pārmaiņu ietekmi	41–44
Komisija nav maksimāli palielinājusi iniciatīvas pievienoto vērtību	45–67
Otrajā posmā samazinājās uzmanības pievēršana visneaizsargātākajām valstīm	46–49

Iniciatīva nepiesaistīja papildu finansējumu, kā bija paredzēts	50–53
Iniciatīva sasniedza daudzas valstis, bet informētība un pamanāmība saglabājās nepietiekama	54–56
Iniciatīvas sarežģītā struktūra un tās robežu skaidras definīcijas trūkums mazināja tās pievienoto vērtību	57–62
Iniciatīva proaktīvi apzināja gūtās atziņas, bet Komisija neizvirzīja skaidru atbalsta pakāpeniskas samazināšanas stratēģiju	63–67

Secinājumi un ieteikumi	68–74
--------------------------------	--------------

Pielikums

Izlasē iekļautās darbības

Saīsinājumi

Glosārijs

Komisijas atbildes

Laika grafiks

Revīzijas darba grupa

Kopsavilkums

I Vismazāk attīstītās valstis un mazās salu jaunattīstības valstis rada vismazāk siltumnīcefekta gāzu emisiju, tomēr klimata pārmaiņu ietekme tās skar visvairāk. ES 2007. gadā sāka Pasaules klimata pārmaiņu alianses iniciatīvu, lai palīdzētu šīm valstīm palielināt noturību pret klimata pārmaiņu ietekmi. 2014. gadā sākās iniciatīvas otrais posms – Pasaules klimata pārmaiņu alianse plus, kas aptver laikposmu no 2014. līdz 2020. gadam. Abiem posmiem kopā ES piešķīra 729 miljonu EUR finansējumu.

II Komisija 2020. gadā nolēma nepagarināt iniciatīvu par vēl vienu posmu. Laikposmā no 2021. līdz 2027. gadam Komisija, izmantojot Kaimiņattiecību, attīstības sadarbības un starptautiskās sadarbības instrumenta tematisko un ģeogrāfisko atbalstu, finansēs darbības, kas vērstas uz klimata pārmaiņu novēršanu jaunattīstības valstīs. Revīziju veicām, lai no diviem Pasaules klimata pārmaiņu alianses posmiem gūtu atziņas gan turpmākajām darbībām klimata pārmaiņu jomā, gan turpmākajām globālās attīstības iniciatīvām. Tās mērķis bija novērtēt, vai darbības efektīvi sasniegta iecerētos rezultātus un vai Komisija maksimāli palielināja iniciatīvas pievienoto vērtību.

III Kopumā mēs konstatējam, ka iniciatīva nav uzskatāmi ietekmējusi valstu noturību pret klimata pārmaiņām. Efektivitātes ziņā pabeigtajām darbībām parasti bija iecerētie tiešie rezultāti, taču dažkārt tie bija gūti ar augstām izmaksām.

IV Iniciatīva nevērtēja saņēmēju stāvokļa uzlabojumus un pietiekami nekoncentrējās uz visvairāk skarto personu vajadzībām. Jauno tehnoloģiju izmantošanas izmaksas apgrūtināja visnabadzīgāko mājāsaimniecību iespējas izmantot programmas priekšrocības. Turklāt tikai dažas darbības ietvēra pasākumus, kas īpaši vērsti uz sieviešu vajadzībām.

V Iniciatīva bija vērsta uz institucionālo spēju veidošanu, taču lielās darbinieku mainības dēļ ilgtspēja bija ierobežota. Tāpēc iecerētā pāreja no spēju veidošanas un izmēģinājuma pasākumiem uz pielāgošanās darbību plašāku izvēršanu, sasniedzot vairāk saņēmēju, nenotika sistemātiski.

VI Neviena no abiem Pasaules klimata pārmaiņu alianses posmiem nepiesaistīja gaidīto papildu finansējumu no dalībvalstīm un privātā sektora. Neraugoties uz šo ievērojamo finansējuma iztrūkumu, Komisija 15 gadu ilgajā iniciatīvas darbības laikā nepārskatīja sākotnējos vērienīgos mērķus. Turklāt otrajā posmā Komisijas finansējuma piešķiršanas kritēriju dēļ visneaizsargātākajām valstīm atvēlēja proporcionāli mazāku atbalstu.

VII Komisija pietiekami neanalizēja lielākās daļas atlasīto darbību budžetā paredzēto izmaksu pamatotību. Mūsu analīze liecina, ka darbību pārvaldības izmaksas bija ļoti atšķirīgas, un īpaši augstas tās bija Klusā okeāna reģionā. Mēs konstatējam, ka Komisija būtu varējusi ietaupīt, sīkāk analizējot izmaksas.

VIII Lai gan iniciatīvas īstenošana sākās 2007. gadā un tā atbalstīja vairāk nekā 80 valstis, informētība par šo iniciatīvu jaunattīstības valstīs, kā arī ES dalībvalstīs joprojām bija nepietiekama. Daļēji tas bija tāpēc, ka finansētās darbības nebija nošķiramas no citām ES darbībām, kas paredzētas klimata pārmaiņu novēršanai jaunattīstības valstīs. Turklāt iniciatīvas efektivitāti ietekmēja tās organizatoriskās sistēmas sarežģītība, jo īpaši atbalsta mehānismu un finansējuma plūsmu dublēšanās.

IX Pasaules klimata pārmaiņu aliansei nebūs papildu posmu, bet tā ir devusi noderīgas atziņas jebkurām citām globālās attīstības iniciatīvām, ko ES varētu īstenot nākotnē.

X Pamatojoties uz šiem secinājumiem, mēs iesakām Komisijai:

- a) koncentrēties uz tiem, kurus visvairāk ietekmē klimata pārmaiņas;
- b) gūtās atziņas iekļaut turpmākajās globālās attīstības iniciatīvās.

Ievads

Klimata pārmaiņas nesamērīgi ietekmē jaunattīstības valstis

01 Ilgtspējīgas attīstības 13. mērķis ir cīņa pret klimata pārmaiņām un to ietekmi, izmantojot gan pielāgošanās, gan seku mazināšanas pasākumus. Ļoti steidzami ir jāveic pielāgošanās darbība jaunattīstības valstīs. Apvienoto Nāciju Organizācijas Klimata pārmaiņu starpvaldību padome (IPCC) atzīst, ka galvenie klimata pārmaiņu seku mazināšanas pasākumi būtu jāveic attīstītajās valstīs, kur emisijas uz vienu iedzīvotāju ir lielākas¹.

02 Nabadzīgākie un neaizsargātākie pasaules iedzīvotāji visvairāk cieš no klimata pārmaiņu sekām, jo viņi dzīvo teritorijās, kas ir vairāk pakļautas plūdiem, zemes nogruvumiem, sausumam un citām katastrofām². Valdības un sabiedrības, visticamāk, paplašinās pielāgošanās un noturības veidošanas pasākumus, lai pārvarētu pastāvošos draudus, taču šie pasākumi, visticamāk, netiks vienmērīgi sadalīti, dažas iedzīvotāju grupas atstājot novārtā³.

Pasaules klimata pārmaiņu aliansi izveidoja, lai palīdzētu nabadzīgajām jaunattīstības valstīm, kuras ir visneaizsargātākās pret klimata pārmaiņām

Iniciatīva atbalstīja plašu valstu loku

03 Galvenā tematiskā programma ES attīstības palīdzības novirzīšanai, lai atbalstītu reakciju uz klimata pārmaiņām, bija 2007. gadā sāktā Pasaules klimata pārmaiņu alianses iniciatīva⁴. Tās mērķis bija palīdzēt nabadzīgajām jaunattīstības valstīm, kuras

¹ *Climate Change 2022: Mitigation of Climate Change, Working Group III, Contribution to the IPCC Sixth Assessment Report.*

² Eiropas Parlaments, Ziņojums par klimata pārmaiņu ietekmi uz neaizsargātākajām iedzīvotāju grupām jaunattīstības valstīs, 7.4.2021.

³ *Global Trends 2040*, 2021. gada marts, *National Intelligence Council*.

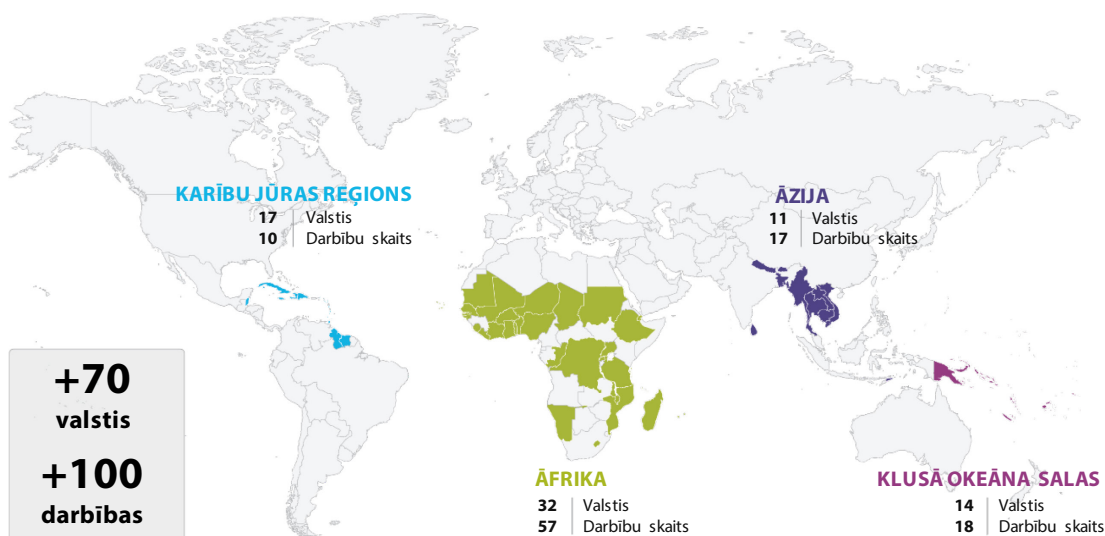
⁴ Komisijas paziņojums "Pasaules klimata pārmaiņu alianses izveidošana starp Eiropas Savienību un nabadzīgajām jaunattīstības valstīm, ko īpaši apdraud klimata pārmaiņas", COM(2007) 540.

ir visneaizsargātākās pret klimata pārmaiņām, palielināt spēju pielāgoties klimata pārmaiņu ietekmei. Iniciatīvas mērķis bija arī palīdzēt valstīm piedalīties klimata pārmaiņu mazināšanas pasākumos. Tā bija vērsta uz vismazāk attīstītajām valstīm (VAV)⁵ un mazajām salu jaunattīstības valstīm (SIDS)⁶. 2014. gadā sākās iniciatīvas otrais posms – Pasaules klimata pārmaiņu aliance plus, kas aptver laikposmu no 2014. līdz 2020. gadam.

04 Komisija 2020. gadā nolēma, ka 2021.–2027. gada daudzgadu finanšu shēmā (DFS) iniciatīva ar trešo posmu netiks turpināta. Tā vietā saskaņā ar 2021. gada regulu, ar ko izveido Kaimiņattiecību, attīstības sadarbības un starptautiskās sadarbības instrumentu (NDICI – “Eiropa pasaulē”), Komisija plānoja finansēt darbības, ar kurām cīnītos pret klimata pārmaiņām jaunattīstības valstīs, galvenokārt izmantojot tematisko un ģeogrāfisko atbalstu, ko sniedz daudzgadu indikatīvās programmas (DIP).

05 Iniciatīva atbalstīja klimata pārmaiņu novēršanas darbības daudzās valstīs (sk. [1. attēlu](#)).

1. attēls. Pasaules klimata pārmaiņu aliances intervences valstis

Piezīme. Skaitļi iegūti, pamatojoties uz INTPA ĢD 2022. gada 15. aprīlī iesniegtajiem datiem. Karte attiecas tikai uz darbībām, ko var attiecināt uz konkrētām valstīm vai reģioniem.

Avots: ERP, pamatojoties uz Komisijas datiem.

⁵ *United Nations Department of Economic and Social Affairs Economic Analysis.*

⁶ Apvienoto Nāciju Organizācijas vismazāk attīstīto valstu, sauszemes ieskauto jaunattīstības valstu un mazo salu jaunattīstības valstu Augstā pārstāvja birojs.

Iniciatīvu veidoja divi komponenti, un tā aptvēra vairākas prioritārās nozares

06 Katram no abiem iniciatīvas posmiem bija divi komponenti:

- 1) globālais komponents, kas aptver visas jaunattīstības valstis. Šo komponentu finansēja no Attīstības sadarbības instrumenta (ASI), un tas galvenokārt finansēja darbības, kas attiecas uz vienu valsti;
- 2) ĀKK iekšējais komponents, kas aptver Āfrikas, Karību jūras reģiona un Klusā okeāna (ĀKK) valstis. Šo komponentu finansēja Eiropas Attīstības fonds (EAF), un tas galvenokārt finansēja darbības, kas aptver visu reģionu.

07 Divi atbalsta mehānismi, par kuriem noslēgti ārpakalpojumu līgumi ar konsorcijiem, ko vada vides konsultāciju grupas, palīdzēja Starptautisko partnerību ģenerāldirektorātam (INTPA ĢD) un ES delegācijām atbalstīt partnervalstu centienus īstenot iniciatīvas finansētās darbības klimata jomā.

- 1) Globālais atbalsta mehānisms atbalstīja iniciatīvas globālo daļu, sekmējot dialogu un pieredzes apmaiņu klimata pārmaiņu jomā. Tas palīdzēja ES delegācijām formulēt darbības klimata pārmaiņu jomā un arī sniedza *ad hoc* tehnisko palīdzību, t. i., atbalstu un konsultācijas klimata pārmaiņu novēršanas darbību izstrādei un īstenošanai saņēmējvalstīs. Mehānisms arī atbalstīja zināšanu radīšanu un izplatīšanu un pārvaldīja sadarbības platformu, kurā bija dokumentācija par iniciatīvas programmām.
- 2) ĀKK iekšējais atbalsta mehānisms palīdzēja Āfrikas, Karību jūras reģiona un Klusā okeāna valstu organizācijas (OACPS) sekretariātam koordinēt iniciatīvas ĀKK iekšējo daļu. Tas pārvaldīja arī Klimata pārmaiņu atbalsta mehānismu, kas sniedza tehnisko palīdzību ĀKK reģionālajām organizācijām⁷, valdības struktūrām un nevalstiskajiem dalībniekiem. Tehniskā palīdzība ietvēra tādas darbības kā priekšizpēte, projektu apzināšanas un formulēšanas misijas, apmācība un darbsemināri.

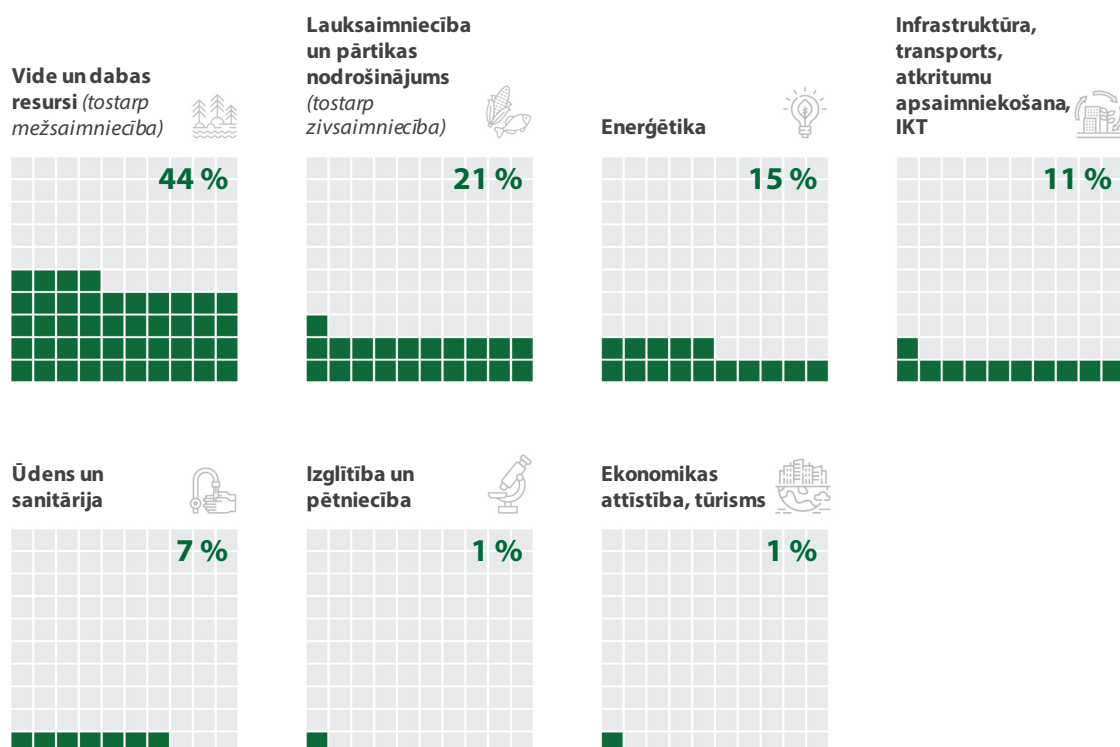
⁷ Piemēram, Āfrikas Savienība, Karību valstu forums un Klusā okeāna reģionālās vides programmas sekretariāts.

08 Lai sasniegtu mērķi palīdzēt valstīm reaģēt uz klimata pārmaiņām, iniciatīvas pamatā ir divi pīlāri:

- 1) veicināt dialogu un zināšanu apmaiņu, piemēram, izmantojot valsts vai starptautiskas konferences un darbseminārus;
- 2) sniegt tehnisku un finansiālu atbalstu pielāgošanās, seku mazināšanas un katastrofu riska mazināšanas pasākumiem. Šis atbalsts ietver gan spēju veidošanu un tehnisko palīdzību valsts, reģionālajām vai vietējām iestādēm, gan konkrētas darbības, ar kurām pārbauda jaunas pieejas vai paplašina sekmīgus izmēģinājuma projektus.

09 Iniciatīva nodrošināja tehnisku un finansiālu atbalstu ar darbībām, kas aptvēra plašu nozaru loku (sk. [2. attēlu](#)). Divas galvenās atbalstītās nozares bija “vide un dabas resursi” un “lauksaimniecība un pārtikas nodrošinājums (tostarp zivsaimniecība)”.

2. attēls. Iniciatīvas atbalstītās darbības

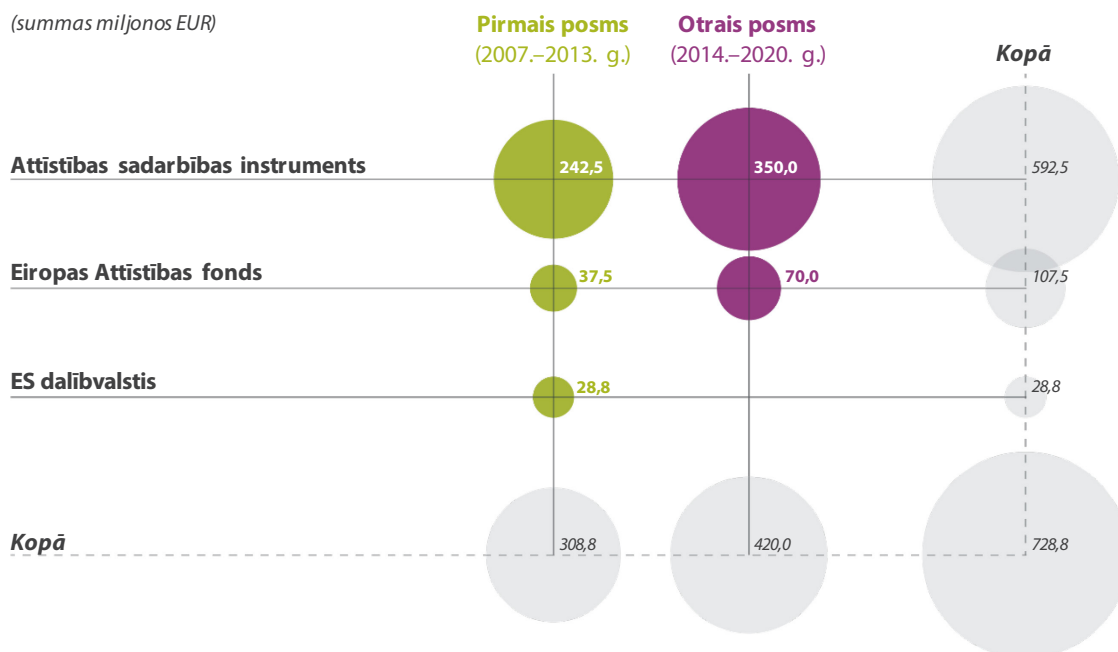
Avots: ERP, pamatojoties uz Komisijas datiem.

Darbības galvenokārt īstenoja ar ANO organizāciju un ES dalībvalstu palīdzības aģentūru starpniecību

10 Iniciatīvai Komisijas grāmatvedības sistēmā nebija savas budžeta pozīcijas. Komisija Pasaules klimata pārmaiņu alianses zīmi piešķir vairākām darbībām klimata pārmaiņu novēršanas jomā, kuras finansēja ASI un EAF. Kopējais iniciatīvai piešķirtais finansējums bija 728,8 miljoni EUR, ieskaitot ES dalībvalstu ieguldījumus. Pirmajā posmā (2007.–2013. gads) kopējais piešķirums bija 308,8 miljoni EUR, bet otrajā posmā (2014.–2020. gads) – 420 miljoni EUR (sk. [3. attēlu](#)).

3. attēls. Pasaules klimata pārmaiņu alianses diviem posmiem piešķirtais finansējums

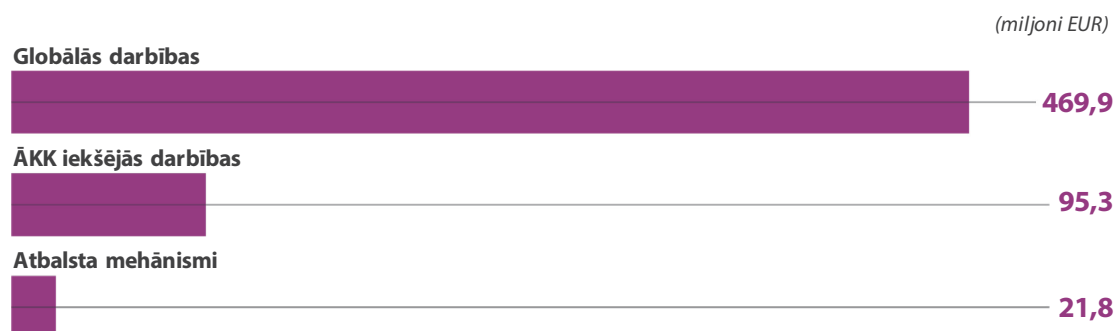
(summas miljonos EUR)

Avots: ERP, pamatojoties uz Komisijas datiem.

11 [4. attēlā](#) parādīts finansējums, kas novirzīts galvenajai globālajai programmai un ĀKK iekšējai programmai, kā arī finansējums abiem atbalsta mehānismiem. Līdz 2022. gada aprīlim noslēgto līgumu summas kopā bija 587 miljoni EUR.

4. attēls. Noslēgto līgumu summas

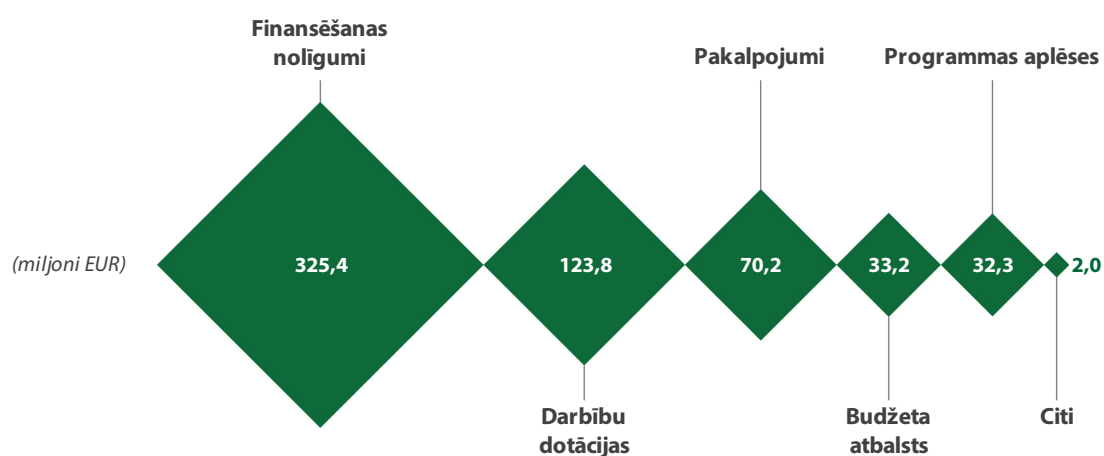

Piezīme. Skaitļi iegūti, pamatojoties uz INTPA ĢD 2022. gada 15. aprīlī iesniegtajiem datiem. Noslēgto līgumu summas neietver divas lielas vairākvalstu programmas ilgtspējīgai ainavu pārvaldībai un ilgtspējīgām lauksaimniecības pārtikas ražošanas sistēmām. Šajās divās programmās iniciatīvai piešķirto atbalstu nav iespējams nošķirt no cita ES finansējuma.

Avots: ERP, pamatojoties uz Komisijas datiem.

12 Darbības īstenoja dažādos veidos, no kuriem galvenais bija finansēšanas nolīgumi ar ANO organizācijām un dalībvalstu attīstības palīdzības aģentūrām (sk. [5. attēlu](#)).

5. attēls. Noslēgto līgumu summas (pēc īstenošanas veida)

Avots: ERP, pamatojoties uz Komisijas datiem.

Revīzijas tvērums un pieeja

Revīzijas tvērums

13 Tā kā Pasaules klimata pārmaiņu alianse netiks turpināta, revīzijā pārbaudījām, kā Komisija ir pārvaldījusi abus posmus, lai gūtu atziņas gan turpmākajām darbībām klimata pārmaiņu jomā, gan turpmākajām globālās attīstības iniciatīvām. Revīzijā centāmies novērtēt, vai līdzekļi ir izlietoti lietderīgi un efektīvi, un sniegt ieteikumus uzlabojumiem turpmākajās ES darbībās klimata pārmaiņu jomā.

14 Revīzijā galvenokārt tiecāmies noskaidrot, vai iniciatīva bija lietderīga un efektīva. Mēs šo jautājumu iedalījām turpmāk norādītajos apakšjautājumos.

- Vai darbības efektīvi sasniedza iecerētos rezultātus?
- Vai Komisija maksimāli palielināja iniciatīvas pievienoto vērtību?

15 Mēs izskatījām 14 darbības: piecas Klusā okeāna reģionā, divas Bangladešā, divas Etiopijā, divas Butānā, vienu Nigērā, vienu Kubā, kā arī reģionālu darbību, kas aptver visu Āfriku. Šo darbību kopējā vērtība bija 95,4 miljoni EUR, kas ir 16 % no līdzekļiem, par kuriem iniciatīvas ietvaros līgumi noslēgti no 2007. gada līdz 2022. gada aprīlim.

16 Mēs izvēlējāmies šīs valstis, pamatojoties uz iniciatīvas piešķirtā finansējuma apjomu un vajadzību aptvert gan globālos, gan ĀKK iekšējos komponentus, dažādus reģionus un dažādas īstenošanas metodes. Mēs iekļāvām gan slēgtās, gan aktīvās darbības. Mēs novērtējām arī divu atbalsta mehānismu ieguldījumu. [1. tabulā](#) un [pielikumā](#) ir pārskats par visām 16 atlasītajām darbībām.

1. tabula. Atlasītās darbības

1 – KLUSĀ OKEĀNA REĢIONS	2 – KLUSĀ OKEĀNA REĢIONS	3 – KLUSĀ OKEĀNA REĢIONS	4 – KLUSĀ OKEĀNA REĢIONS
Klusā okeāna reģiona pielāgošanās spēju izvērtēšana: Klusā okeāna Kopiena un Klusā okeāna reģionālās vides programmas sekretariāta komponents OTRĀ POSMA BUDŽETS 12,8 miljoni EUR	Klusā okeāna reģiona pielāgošanās spēju izvērtēšana: Klusā okeāna dienvidu daļas universitātes komponents OTRĀ POSMA BUDŽETS 2,1 miljons EUR	Klusā okeāna mazo salu valstu klimatnoturības uzlabošana, izmantojot Pasaules klimata pārmaiņu aliansi (PKPA) PIRMĀ POSMA BUDŽETS 11,4 miljoni EUR	Atbalsts Pasaules klimata pārmaiņu aliansei, izmantojot spēju veidošanu, kopienas iesaistīšanos un lietišķo pētniecību PIRMĀ POSMA BUDŽETS 7,6 miljoni EUR
5 – KLUSĀ OKEĀNA REĢIONS	6 – BANGLADEŠA	7 – BANGLADEŠA	8 – BUTĀNA
Klusā okeāna reģiona pielāgošanās klimata pārmaiņām un noturības veidošana OTRĀ POSMA BUDŽETS 9,5 miljoni EUR	Vietējo pašvaldību iniciatīva par klimata pārmaiņām (LoGIC): Apvienoto Nāciju Organizācijas Attīstības programmas komponents OTRĀ POSMA BUDŽETS 7,4 miljoni EUR	Vietējo pašvaldību iniciatīva par klimata pārmaiņām (LoGIC): Apvienoto Nāciju Organizācijas Kapitāla attīstības fonda komponents OTRĀ POSMA BUDŽETS 7,4 miljoni EUR	Pielāgošanās klimata pārmaiņām atjaunojamu dabas resursu nozarē PIRMĀ POSMA BUDŽETS 3,7 miljoni EUR
9 – BUTĀNA	10 – ETIOPIJA	11 – ETIOPIJA	12 – ĀFRIKAS SAVIENĪBA
Programma lauku attīstībai un reaģēšanai uz klimata pārmaiņām OTRĀ POSMA BUDŽETS 5 miljoni EUR	Tehniskā palīdzība nolūkā atbalstīt PKPA+/gudrās klimata plānošanas un ieviešanas pieeju integrēšana Etiopijas Produktīvā drošības tīkla programmā IV OTRĀ POSMA BUDŽETS 8,1 miljons EUR	Klimata pārmaiņu novēršanas darbību testēšanas izmēģinājuma pasākumi ilgtspējīgas zemes apsaimniekošanas programmā PIRMĀ POSMA BUDŽETS 6,2 miljoni EUR	ClimDev Africa PIRMĀ POSMA BUDŽETS 7,7 miljoni EUR
13 – NIGĒRA	14 – KUBA	15 – GLOBĀLAIS MEHĀNISMS	16 – ĀKK IEKŠĒJAIS MEHĀNISMS
<i>Appui au Développement de la résilience des ménages face au changement climatique dans la région de Zinder</i> OTRĀ POSMA BUDŽETS 1,3 miljoni EUR	<i>Construyendo resiliencia costera en Cuba a través de soluciones naturales para la adaptación al cambio climático</i> OTRĀ POSMA BUDŽETS 5 miljoni EUR	PKPA+ ATBALSTA MEHĀNISMS OTRĀ POSMA BUDŽETS 8,4 miljoni EUR	Tehniskā palīdzība ĀKK Sekretariātam ĀKK iekšējās PKPA+ programmas un klimata atbalsta mehānisma pārvaldībai OTRĀ POSMA BUDŽETS 5,5 miljoni EUR

Avots: ERP, pamatojoties uz Komisijas datiem.

Revīzijas pieeja

17 Covid-19 ceļošanas ierobežojumu dēļ mēs nevarējām veikt sākotnēji plānotos revīzijas apmeklējumus Butānā, Etiopijā un Klusā okeāna reģionā. Savus apsvērumus balstījām uz šādiem pierādījumu avotiem:

- a) dokumentācijas un tīmekļa informācijas par klimata pārmaiņām jaunattīstības valstīs caurskatīšana;
- b) INTPA ĢD un abu atbalsta mehānismu nodrošināto ar iniciatīvas darbībām saistīto dokumentu (piemēram, līgumu, budžetu, uzraudzības, nobeiguma ziņojumu, novērtējumu) caurskatīšana;
- c) videokonferences ar ES delegāciju darbiniekiem, īstenošanas partneriem un saņēmējiem Etiopijā, Butānā un Klusā okeāna reģionā. Rīkojām arī videokonferences ar INTPA ĢD, Klimata politikas ģenerāldirektorātu (CLIMA ĢD), Eiropas Ārējās darbības dienestu (EĀDD) un iniciatīvas atbalsta mehānismiem. Mēs arī kopīgojām informāciju ar pārstāvjiem no sešām ES dalībvalstīm un ar Nacionāli noteikto devumu (NND) partnerību⁸, kas palīdz valstīm piekļūt resursiem, lai paātrinātu klimatrīcību;
- d) aptauja, ko nosūtījām iniciatīvas koordinācijas centriem 65 ES delegācijās. Atbilžu īpatsvars bija 86 % (56 ES delegācijas). Aptaujā bija iekļauti jautājumi par darbību efektivitāti un lietderību, kā arī par iniciatīvas stiprajām un vājajām pusēm;
- e) anketas, ko nosūtījām INTPA ĢD un abiem atbalsta mehānismiem par darbību izstrādi un īstenošanu un iniciatīvas pārvaldību.

⁸ NND partnerība.

Apsvērumi

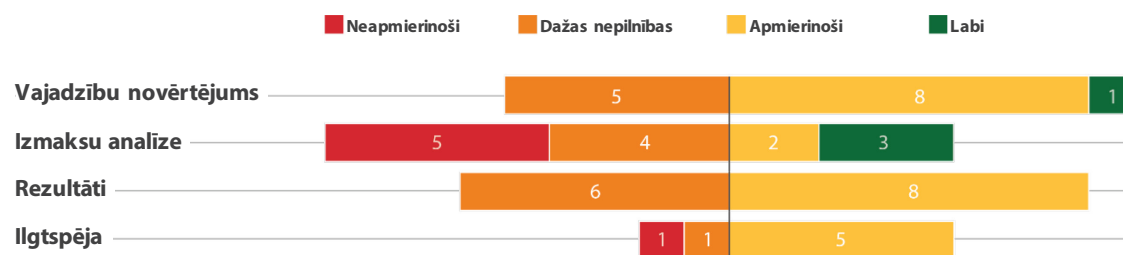
Lai gan iniciatīva bija vērsta uz spēju veidošanu, bija iespējams samazināt izmaksas un parādīt tās ietekmi

18 Viens no abiem Pasaules klimata pārmaiņu alianses abu posmu pīlāriem bija tehniskā un finansiālā atbalsta sniegšana pielāgošanās un seku mazināšanas pasākumiem (sk. **08.** punktu). Mēs pārbaudījām šā atbalsta efektivitāti un lietderību. Proti, mēs vērtējām, vai:

- a) Komisija mērķtiecīgi īstenoja iniciatīvu, lai pievērstos to personu, jo īpaši sieviešu, vajadzībām, kuras tieši ietekmē klimata pārmaiņu sekas, un izvērsa veiksmīgas izmēģinājuma darbības, lai labumu gūtu vairāk cilvēku;
- b) pārvaldības izmaksas bija samērīgas, lai palielinātu atbalsta summu, kas sasniedz saņēmējus;
- c) darbības sasniedza iecerētos rezultātus;
- d) darbības nodrošināja sinerģiju un apzinātās vajadzības tika nodrošinātas arī pēc atbalsta beigām;
- e) iniciatīva palielināja valstu noturību pret klimata pārmaiņu ietekmi.

19 **6. attēlā** un **pielikumā** ir apkopoti revīzijas konstatējumi, kas gūti, veicot 14 atlasīto darbību novērtējumu. Mēs analizējām tikai septiņu pabeigto darbību ilgspēju. Abi atbalsta mehānismi ir aplūkoti **62.** punktā.

6. attēls. Konstatējumu kopsavilkums par mūsu izlasē iekļautajām darbībām

Avots: ERP.

Komisija nav pietiekami izvērsusi pielāgošanās pasākumus un pievērsusies to personu vajadzībām, kuras visvairāk skārusi klimata pārmaiņu ietekme

20 Pamatojoties uz veikto pārbaudi saistībā ar darbību un programmu novērtējumu, atbildēm uz mūsu aptauju un pārrunām ar Komisijas darbiniekiem, ES delegācijām un atbalsta saņēmējiem, mēs konstatējam, ka turpmāk minēto iemeslu dēļ iniciatīvā nav pietiekami ņemtas vērā to personu vajadzības, kuras tieši ietekmē klimata pārmaiņu sekas:

- a) nav notikusi sistemātiska pāreja no spēju veidošanas (piemēram, apmācība par klimata pārmaiņu integrēšanu valsts un vietējos plānos, darbsemināri galvenajiem darbiniekiem, lai uzlabotu viņu izpratni par klimata pārmaiņām u. c.) un izmēģinājuma pasākumiem uz tādu konkrētu pielāgošanās darbību plašāku izvēršanu, kas tieši atbalsta iedzīvotājus, kā paredzēts Pasaules klimata pārmaiņu alianses plus koncepcijas dokumentā⁹;
- b) nebija veltīta pietiekama uzmanība sievietēm, lai gan tieši viņas nesamērīgi ietekmēja klimata pārmaiņu sekas¹⁰, piemēram, tāpēc, ka viņas palika ciematos, kamēr vīrieši pārcēlās uz pilsētām;
- c) nabadzīgākās māsaimniecības dažus pasākumus nevarēja atļauties.

Iecerētā pāreja no spēju veidošanas un izmēģinājuma pasākumiem uz pielāgošanās darbību plašāku izvēršanu nenotika sistemātiski

21 No ES delegācijām, kas atbildēja uz mūsu aptaujas jautājumiem, 86 % sagaidīja, ka, izmantojot spēju veidošanas atbalstu valsts, reģionālajām vai vietējām iestādēm, tiks izstrādāti konkrēti pielāgošanās pasākumi, kam būs tieša labvēlīga ietekme uz iedzīvotājiem, kurus visvairāk skar klimata pārmaiņas. Komisijas sniegtā informācija liecina, ka valstu partneri ir atzinīgi novērtējuši konkrētus pielāgošanās pasākumus, jo iedzīvotāji varēja skaidri redzēt, ka notiek rīcība, lai pielāgotos klimata pārmaiņām.

22 Tomēr, tā kā no attiecīgajām valstīm aizbrauca apmācīti darbinieki, abos iniciatīvas posmos spēju veidošana joprojām bija nozīmīga šo valstu atbalsta iezīme. Mūsu apsekojumā tika uzsvērts šis jautājums, jo 52 % respondentu uzskatīja, ka apmācīto darbinieku mainība ir liela. Komisijas partneri īstenošanas jomā paskaidroja,

⁹ Pasaules klimata pārmaiņu alianses plus koncepcijas dokumentā ir izklāstītas iniciatīvas otrā posma prioritātes 2015.–2020. gadam. (Sk. *The plus of GCCA+, The Global Climate Change Alliance Plus, An EU flagship initiative supporting climate resilience*, 18.12.2015.)

¹⁰ *UN WomenWatch: Women, Gender Equality and Climate Change*.

ka liela darbinieku mainība nozīmē, ka spēju veidošana ir vajadzīga pastāvīgi. ES delegācija Klusā okeāna reģionā uzsvēra risku, ka darbības drīzāk varēja būt spējas aizstājušas, nevis tās veidojušas. Pastāvīgai orientācijai uz spēju veidošanu dažos gadījumos tika dota priekšroka salīdzinājumā ar pirmajā posmā apzināto sekmīgo konkrēto pielāgošanās darbību izvēršanu. Tas bija veids, kādā apmierināja šo valstu pastāvīgās vajadzības. Tas nozīmēja, ka samazinājās atbalsta līdzekļi pirmajā posmā apzināto sekmīgo konkrēto pielāgošanās darbību izvēršanai.

23 Tikai trīs no 14 mūsu izlasē iekļautajām darbībām (5. darbība Klusā okeāna reģionā un 6. un 7. darbība Bangladešā) bija saistītas ar pielāgošanās izmēģinājuma pasākumu izvēršanu, proti, aptverot jaunas vietas un vairāk saņēmēju. Turklāt tikai 38 % no mūsu aptaujas respondentiem uzskatīja, ka pielāgošanās izmēģinājuma projektu paplašināšana notiek sistemātiski. Iecerētā pāreja no spēju veidošanas pasākumiem uz konkrētākiem pielāgošanās pasākumiem iniciatīvas otrajā posmā ne vienmēr notika arī praksē. **1. izcēlumā** ir divi piemēri mūsu izlasē iekļautajām darbībām, kuras varēja izvērst plašāk, bet tas nenotika.

1. izcēlums

Iniciatīva neizmantoja iespēju paplašināt darbības Etiopijā un Klusā okeāna reģionā

Etiopijā iniciatīvas otrajā posmā netika izvērsta 11. darbība, kuru finansēja iniciatīvas pirmajā posmā un kura bija saistīta ar zemes ilgtspējīgas apsaimniekošanas programmu. Tā vietā pielāgošanās izmēģinājuma pasākumi tika pārtraukti un 10. darbība, kuras mērķis bija Produktīvā drošības tīkla programmā integrēt klimatiski pārdomātu plānošanu iniciatīvas otrajā posmā, ietvēra galvenokārt spēju veidošanu.

Klusā okeāna reģionā iniciatīvas otrajā posmā finansētās 1. darbības “Klusā okeāna reģiona pielāgošanās spēju izvēršana” mērķis bija izvērst sekmīgos pielāgošanās izmēģinājuma projektus no 3. darbības, ko finansēja pirmajā posmā. Tomēr tā vietā, lai izvērstu iepriekšējos izmēģinājuma projektus, 1. darbībā tika veikti savi izmēģinājuma projekti. Tā nesniedza atbalstu, kas bija vajadzīgs, lai izvērstu pielāgošanās pasākumus, piemēram, ūdens uzglabāšanu māsasaimniecībās valstīs ar lielāku iedzīvotāju skaitu. Darbība tikai pārbaudīja izvēršanas sistēmu un turpināja nodrošināt vienreizēju maksājumu 0,5 miljonu EUR apmērā tām pašām deviņām valstīm, kurās tika īstenota iepriekšējā 3. darbība, neatkarīgi no to iedzīvotāju skaita. Piemēram, Kiribati bija vairāk nekā 100 000 iedzīvotāju, toties Niue — mazāk par 2000. 1. darbībā tika pievienota desmitā valsts – Fidži, kurā ir 900 000 iedzīvotāju un kura saņēma tādu pašu summu.

Sievietēm netika pievērsta pietiekama uzmanība, lai gan klimata pārmaiņu sekas viņas ietekmēja nesamērīgi

24 Komisijas plānošanas dokumentos par mūsu izlasē iekļautajām darbībām ir paskaidrots, ka klimata pārmaiņu sekas nesamērīgi ietekmēja sievietes. Tomēr darbības nebija sistemātiski vērstas uz sievietēm. Tikai trīs mūsu izlases darbībās¹¹ bija paredzēti pasākumi, kuros īpaša uzmanība bija veltīta sieviešu vajadzībām. 84 % no mūsu aptaujas respondentiem uzskatīja, ka darbībās lielāka uzmanība būtu jāpievērš palīdzībai sievietēm. **2. izcēlumā** ir piemēri, kas parāda, ka sievietēm nav pievērsta pietiekama uzmanība.

2. izcēlums

Vairākās darbībās nebija paredzēta pietiekama palīdzība sievietēm

Butānā 8. darbībā, kas attiecas uz atjaunojamo dabas resursu nozari, ko finansēja pirmajā posmā, tika uzskatīts, ka lauku kopienās sievietes un vīriešus klimata pārmaiņu sekas ietekmē vienādi. Tomēr 2020. gada pētījumā tika secināts, ka klimata pārmaiņas visvairāk skārušas sievietes¹², jo viņas parasti paliek ciematos kopā ar bērniem un vecākiem cilvēkiem, bet jaunāki vīrieši migrē uz pilsētu teritorijām, lai atrastu darbu. Ar 9. darbību, ko finansēja otrajā posmā, tika ieviests mērķrādītājs no 43 % līdz 45 % palielināt to sieviešu īpatsvaru, kurām ir sniegta apmācība par lauksaimniecības metodēm. Tomēr mērķrādītājs nebija pietiekami vērienīgs, un tas arī netika sasniegts. Apmācīto sieviešu īpatsvars palielinājās tikai līdz 44 %. Tam par iemeslu bija Covid-19 ceļošanas ierobežojumu ietekme uz iespēju rīkot mācības.

Klusā okeāna reģionā 2021. gada jūnijā īstenotās 5. darbības uzraudzība atklāja, ka pasākumos nav plānots integrēt dzimumu līdztiesības aspektus un nav noteikti dzimumu līdztiesības rādītāji, ar ko novērtēt darbības ietekmi uz nevienlīdzības mazināšanu. Haupu, Austrumtimorā, sākotnējās konsultatīvajās sanāksmēs par ekosistēmā balstīta ūdens nodrošinājuma pielāgošanās risinājuma īstenošanu nepiedalījās neviena sieviete.

Lai gan 12. darbībā, kas attiecas uz Āfriku, bija iekļauts pētījums par dzimumu līdztiesību, uzraudzības ziņojumos tika konstatēts, ka tajā nebija tieši risināti dzimumu līdztiesības jautājumi. Sievietes pasākumos parasti nebija pietiekami pārstāvētas.

¹¹ 6., 7. un 13. darbība.

¹² Butānas Karaliskās valdības Sieviešu un bērnu jautājumu valsts komisija, 2020, "*Gender and Climate Change in Bhutan*".

Nabadzīgākās mājsaimniecības dažus pasākumus nevarēja atļauties

25 Iniciatīvas mērķis bija integrēt klimata pārmaiņas nabadzības samazināšanas centienos un pievērst īpašu uzmanību pasākumiem, kas sniedz tiešu labumu cilvēkiem, kuri dzīvo galējā nabadzībā¹³. Bija paredzēts, ka šīs darbības palīdzēs samazināt nabadzību, uzlabojot neaizsargāto mājsaimniecību izturētspēju.

26 Tomēr 2021. gada ietekmes un ilgtspējas ziņojumā¹⁴, ko sagatavoja Globālais atbalsta mehānisms, tika konstatēts, ka dažas darbības nerasniedza nabadzīgākās mājsaimniecības. Tas bija saistīts ar augstāku iztikas līdzekļu zaudēšanas risku, kas radās, iesaistoties izmēģinājuma darbībās, vai ar to, ka jaunapgūto tehnoloģiju ieviešana ir finansiāli nepieejama. Pētījumos par darbībām Kambodžā, Nepālā, Klusā okeāna reģionā un Tanzānijā tika konstatēts, ka pielāgošanās pasākumu izmaksu dēļ visneaizsargātākās mājsaimniecības bija lielā mērā atstumtas. Piemēram, 3. darbībā, ko īstenoja Klusā okeāna reģionā, izmaksas par lietus ūdens uzglabāšanas tvertņu transportēšanu uz attālām salām, piemēram, Palau, nebija finansiāli pieejamas mazākām un nabadzīgākām mājsaimniecībām.

Lielais izmaksu mainīgums norāda, ka dažu darbību efektivitāti varēja uzlabot

27 Darbību plānu un budžetu novērtēja ES delegācijas un INTPA ĢD Kvalitātes pārskates grupa. ES delegācija novērtēja 6. un 7. darbības (*LoGIC*) Bangladešā izmaksu pamatotību salīdzinājumā ar plānotajiem rezultātiem. Mērķis bija līdz aptuveni 20 % samazināt pārvaldības izmaksas (t. i., vadītāju, koordinatoru un administratīvā, finanšu, komunikācijas un IT personāla algas, ceļa un uzturēšanās izmaksas, kā arī biroja telpu un aprīkojuma izmaksas un ieguldījumu organizatoriskajās pieskaitāmajās izmaksās). ES delegācija to labvēlīgi salīdzināja ar līdzīgu intervenci, kuras pārvaldības izmaksas bija nedaudz augstākas. Pētījumā par *LoGIC*, kas tika veikts 2020. gada martā, tika konstatēts, ka viens no darbības lielākajiem sasniegumiem ir finansējuma lielā procentuālā daļa, no kuras tiešie ieguvēji ir vietējie iedzīvotāji.

28 Tomēr deviņās mūsu izlasē iekļautajās darbībās Komisija nepietiekami novērtēja izmaksu pamatotību. Trijos gadījumos nebija novērtēts, vai personāla un transporta izmaksas bija nepieciešamas vai samērīgas (sk. [3. izcēlumu](#)).

¹³ Komisijas paziņojums, [COM \(2007\) 540](#).

¹⁴ Pasaules klimata pārmaiņu alianse plus, [Impact and Sustainability Report](#), 2021.

3. izcēlums

Izmaksu pamatotības sistemātiska analīze netika veikta

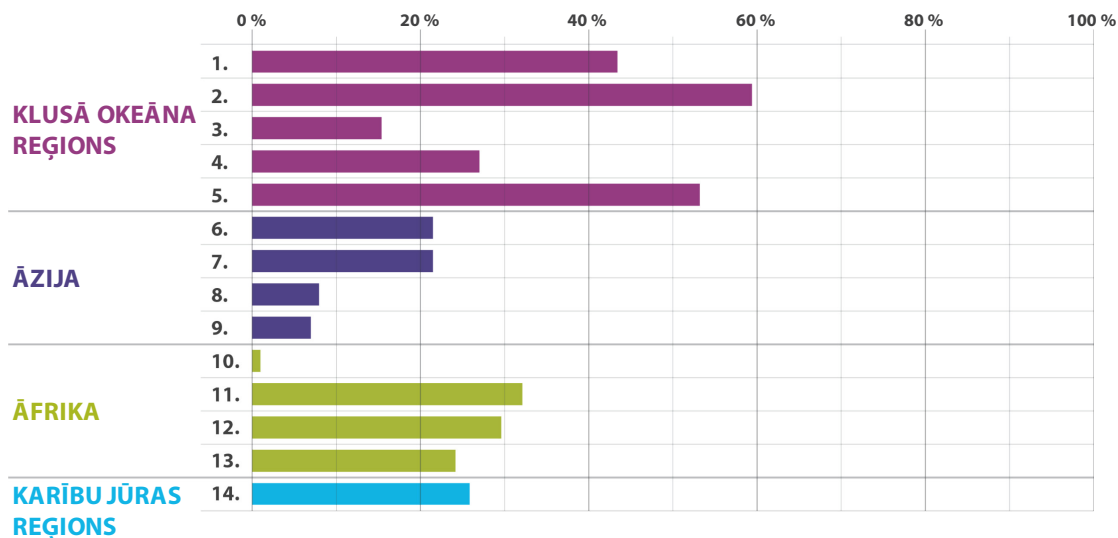
11. darbības īstenošanas gaitā Etiopijā personāla izmaksas bija vairāk nekā divkārtšojušās (no 0,6 miljoniem EUR līdz 1,3 miljoniem EUR). Tādējādi īstenošanas partneris varēja pieņemt darbā vairāk darbinieku ar lielākām algām, taču netika analizēta nepieciešamība palielināt izmaksas vai to samērīgums.

14. darbības budžetā Kubā bija iekļautas pārvaldības izmaksas 27 % apmērā. Budžetā bija iekļauti arī 2 miljoni EUR (39 % no kopējām izmaksām) aprīkojuma, tostarp lauksaimniecības transportlīdzekļu, 11 kravas automobiļu, džipa, mikroautobusa, trīs vieglo automobiļu un 13 motociklu, iegādei un uzturēšanai. Mikroautobuss, viegie automobiļi un viens motocikls bija paredzēti administrācijai. Lai novērtētu, vai šīs izmaksas bija nepieciešamas vai pamatotas, budžeta analīze netika veikta.

Par 12. darbību Āfrikā paziņotie galīgie ceļa izdevumi bija 2,4 miljoni EUR (31 % no izdevumiem). Ceļa izdevumi bija lieli, jo pasākumi ietvēra darbseminārus un konferences, kas savukārt saistīti ar sanāksmju dalībnieku un darbinieku ceļošanu. Tomēr nebija noteikts sākotnējais ceļošanas budžets, ar ko varētu salīdzināt šīs izmaksas.

29 Tā kā Komisija pietiekami neanalizēja un nesalīdzināja izmaksas, mēs, izmantojot informāciju, kas pieejama budžetos un ziņojumos, veicām paši savu pārvaldības izmaksu analīzi. Mūsu veiktā atlasīto darbību analīze parādīja, ka pārvaldības izmaksas ir ļoti atšķirīgas un ka plānošanas posmā ir iespējams apzināt efektivitātes pieaugumu (sk. [7. attēlu](#)).

7. attēls. Pārvaldības izmaksas bija ļoti atšķirīgas

Avots: ERP, pamatojoties uz Komisijas datiem.

30 Pārvaldības izmaksas īpaši lielas bija Klusā okeāna reģionā. Piemēram, 1., 2. un 5. darbības pārvaldības izmaksas bija attiecīgi 43 %, 59 % un 53 % no kopējā budžeta. Klusā okeāna reģionā pārvaldības izmaksas īpaši lielas bija divu galveno iemeslu dēļ:

- a) bija divas atsevišķas darbības, kas tika veiktas vienlaikus (piemēram, 1. un 5. darbība) un ko finansēja no dažādiem iniciatīvas komponentiem, tādējādi palielinājās pārvaldības izmaksas;
- b) otrā posma darbības (1., 2. un 5. darbība) vadīja vairāki īstenošanas partneri, kuri piesaistīja speciālistus no dažādām reģionālajām organizācijām, tādējādi paaugstinot pārvaldības izmaksas.

31 Komisija norādīja, ka dažas izmaksas bija nokļuvušas pelēkajā zonā starp pārvaldību un darbībām. Tomēr tā nevarēja precizēt, cik liela daļa iztērēta katrai kategorijai. **4. izcēlumā** ir divi piemēri, kuros uzskatāmi aplūkoti šī problēma.

4. izcēlums

Pārvaldības un darbības izmaksas nebija sistemātiski nošķirtas

Pārvaldības izmaksas 13. darbībai Nigērā bija 24 % no kopējā budžeta. Uz pasākumiem attiecās 28 % no izmaksām. Atlikušos 48 % izmaksu veidoja pārvaldības un darbību (cilvēkresursi, ceļojumi, piegādes un aprīkojums) kopums, bet Komisija nevarēja noteikt, cik bija tērēts katrai kategorijai. Pārvaldības izmaksas ietvēra 7 % standarta administratīvo izmaksu. Tas ir maksimālais organizatorisko pieskaitāmo izdevumu vienreizējo iemaksu apjoms¹⁵. Turklāt tās ietvēra 9 % no īstenošanas partnera administratīvajām izmaksām. Šīs papildu izmaksas nebija attiecināmas, bet Komisija nolēma tās segt, jo tās jau no paša sākuma bija skaidri noteiktas līgumā. Sīkāka izmaksu analīze izstrādes posmā sniegtu papildu ieguvumu, jo varētu atklāt šāda veida kļūdas. Tādā gadījumā Komisija būtu ietaupījusi 166 000 EUR.

Pārvaldības izmaksas 1. darbībai Klusā okeāna reģionā attiecās uz dažiem spēju veidošanas un apmācības pasākumiem. 2. darbības operatīvajos pasākumos bija iesaistīti arī daži vadības darbinieki (pētniecības un Kopienas amatpersonas). Tomēr Komisija nevarēja precizēt, cik daudz viņu laika tika patērēts šādā veidā. Turpretī iepriekšējās 3. darbības pasākumu izmaksās bija iekļauta arī pārvaldība, bet Komisijai nebija precīzas informācijas par to, kas ar šiem pasākumiem nodarbojās un kas tos pārvaldīja.

Pabeigtajās darbībās kopumā bija sasniegti tiešie rezultāti, bet saņēmēju stāvokļa uzlabojumi netika mērīti

32 Rezultātus iedala divās kategorijās:

- 1) tieši rezultāti: radīti vai sasniegti, izmantojot darbībai piešķirtos resursus, piemēram, apmācīto cilvēku skaits, to mājsaimniecību skaits, kuras izmanto jaunas lauksaimniecības metodes, sagatavotās publikācijas, īstenotie pielāgošanās pasākumi;
- 2) iznākums: saņēmēju stāvokļa uzlabojumi, kas izriet no intervences, piemēram, labāka klimata pārmaiņu politika, labāka piekļuve drošam ūdenim, uzlabota piekrastes aizsardzība, aizsargājamo teritoriju palielināšanās, ražošanas un ienākumu pieaugums un uzlabojumi veselības jomā.

¹⁵ Finanšu regula, ko piemēro Savienības vispārējam budžetam, 2018. gada jūlijs, 181. panta 6. punkts.

33 Mūsu izlases 14 darbību mērķis parasti bija uzlabot spējas un veikt konkrētus pielāgošanās pasākumus (piekrastes apsaimniekošana, ūdens nodrošinājums, veselības aprūpe un ilgtspējīga lauksaimniecība), galvenokārt izmēģinājuma projektus. Astoņas darbības¹⁶ galvenokārt bija vērstas uz pielāgošanos, četras darbības¹⁷ vienādi ietvēra abus veidus, bet divas darbības ietvēra galvenokārt spēju veidošanu¹⁸.

34 Mūsu izlasē bija septiņas pabeigtas darbības¹⁹, no kurām piecas²⁰ kopumā sasniedza gaidītos tiešos rezultātus, piemēram, valstu klimata pārmaiņu stratēģiju izstrāde vai palīdzība kopienām īstenot inovatīvus pielāgošanās pasākumus.

11. darbība Etiopijā un 3. darbība Klusā okeāna reģionā nerasniedza plānotos rezultātus. 11. darbībā tika atceltas spēju veidošanas darbības, toties attiecībā uz atlikušo daļu paziņotos tiešos rezultātus (fiziskos sasniegumus) nebija iespējams saistīt ar konkrētām vietām 34 *woredas* (reģionos). Ar 3. darbību nebija iespējams uzbūvēt plānoto valsts ūdens uzglabāšanas rezervuāru Nauru.

35 Iniciatīvas 15 darbības gados bija iespējams novērtēt iznākumu (t. i., saņēmēju stāvokļa uzlabošanas). Īstenošanas partneri mums teica, ka koncentrēšanās uz iznākumu veicināja līdzatbildību un palīdzēja panākt vēlamās ilgtermiņa pārmaiņas. Bija arī jāpārbauda iznākumi, lai identificētu darbības, kurās ir sasniegti ilgstoši ieguvumi, nolūkā ietekmēt turpmāko politiku un izvēlēties vispiemērotākās darbības turpmākai izvēršanai.

36 Tomēr mēs konstatējām, ka Komisija nav izveidojusi vajadzīgo rādītāju, pamatscenāriju un mērķrādītāju sistēmu, lai novērtētu lielākās darbību daļas iznākumus (sk. [5. izcēlumu](#)).

¹⁶ 1., 6., 7., 8., 9., 11., 13. un 14. darbība.

¹⁷ 3., 4., 5. un 12. darbība.

¹⁸ 2. un 10. darbība.

¹⁹ 3., 4., 8., 9., 11., 12. un 13. darbība.

²⁰ 4., 8., 9., 12. un 13. darbība.

5. izcēlums

Ilgtermiņa iznākuma nepietiekama uzraudzība

10. darbībai, kuras mērķis bija Etiopijas Produktīvā drošības tīkla programmā integrēt klimatiski pārdomātu plānošanu, sākotnēji netika noteikti ne pamatscenāriji, ne mērķrādītāji, ar ko novērtēt ilgtermiņa iznākumus.

Ar 12. darbību tika radīti vairāki zināšanu produkti (informatīvie apskati, politikas pārskati, tehniskie dokumenti un ziņojumi), kas pieejami *ClimDev-Africa* tīmekļa vietnē. Tomēr tīmekļa vietnē netika izsekots, cik lielā mērā šie zināšanu produkti tiek skatīti.

Saskaņā ar Komisijas 2015. gada uzraudzības ziņojumā pausto ieteikumu ar 4. darbību tika ieviesti ilgtermiņa iznākumu rādītāji. Viens mērķrādītājs Klusā okeāna reģionā bija tas, ka 12 mēnešos pēc apmācības pabeigšanas divas trešdaļas studentu joprojām aktīvi darbojās disciplīnā, kas saistīta ar klimata pārmaiņām. Komisija sniedza daudzus piemērus par studentiem, kuri turpināja strādāt klimata pārmaiņu ministrijās, meteoroloģiskajos dienestos, valstu katastrofu pārvaldības birojos un piedalījās sarunās par klimata pārmaiņām. Šajā darbībā tika veikta visaptverošā izsekošana, iekļaujot 72 % studentu, un nobeiguma ziņojumā tika sniegta informācija par viņu darbības nozari (piemēram, par turpmākām studijām, valdību, reģionālajām organizācijām, starptautiskām aģentūrām, privāto sektoru). Tomēr šī izsekošana neparādīja, vai viņi joprojām darbojas disciplīnā, kas saistīta ar klimata pārmaiņām.

37 Īstenošanas partneri Klusā okeāna reģionā ierosināja, ka iznākuma rādītājus varētu mērīt, izmantojot uzraudzību vai saglabājot daļu no darbības līdzekļiem. Tomēr mēs konstatējām, ka iniciatīva neuzraudzīja iepriekšējo darbību iznākuma rādītājus.

Iniciatīva tiecās panākt darbību ilgtspēju, izmantojot sinerģijas, bet nepievērta pietiekamu uzmanību atbalsta pakāpeniskas samazināšanas stratēģijām

38 Ietekmes un ilgtspējas pētījumā uzsvērts, cik svarīga ir saikne ar citām darbībām, lai veicinātu ilgtspēju. 80 % no mūsu aptaujas respondentiem uzskatīja, ka iniciatīvas darbības ir panākušas sinerģiju ar citām darbībām klimata pārmaiņu jomā. Pārbaudot darbības, arī mēs konstatējām daudzas sinerģijas. Tomēr trijos gadījumos²¹ trūka koordinācijas un mijiedarbības ar līdzīgām darbībām. ES delegāciju atbilde uz vairākiem mūsu aptaujas jautājumiem arī norādīja, ka dažos gadījumos darbību rezultātu ilgtspēja bija problemātiska:

- a) 28 % respondentu uzskatīja, ka darbībās nav pietiekami uzsvērtā ilgtspēja;
- b) 34 % uzskatīja, ka klimata pārmaiņu integrēšana nozaru politikā neveidoja budžetus, neradīja tiesību aktus un noteikumus;
- c) 52 % mūsu aptaujas respondentu uzskatīja, ka darbinieku mainība ir liela (sk. [22. punktu](#)).

39 2021. gada ietekmes un ilgtspējas ziņojumā tika konstatēts, ka darbībās kopumā nebija pievērsta liela uzmanība atbalsta pakāpeniskas samazināšanas stratēģiju izveidei, lai nodrošinātu, ka darbības tiek turpinātas pēc finansējuma beigām (sk. [6. izcēlumu](#)).

6. izcēlums

Darbībās netika pievērsta pietiekama uzmanība atbalsta pakāpeniskas samazināšanas stratēģijām

2021. gada ietekmes un ilgtspējas ziņojumā tika konstatēts, ka darbībās nebija pietiekami veikti šādi uzdevumi, kas palīdzētu turpināt pasākumus pēc darbības beigām:

- veikt ilgtspējas nepietiekamības analīzi, ņemot vērā tehniskos, finansiālos, institucionālos, vides un sociālos aspektus;
- izstrādāt saprašanās memorandus ar ieinteresētajām personām, nosakot to uzdevumus un pienākumus pēc darbības beigām;

²¹ 3., 8. un 12. darbība.

- samazināt tiešo atbalstu pasākumiem darbības pēdējos posmos, ļaujot tos pārņemt citiem;
- sasaistīt pasākumus ar lielākām programmām, kas var paļauties uz pastāvīgu atbalstu no valdības, privātā sektora vai citiem līdzekļu devējiem;
- apzināt lielākos trūkumus galveno partneru spējās un koncentrēties uz to novēršanu;
- izstrādāt komunikācijas materiālus, lai dokumentētu gūto pieredzi nolūkā veicināt darbības paraugprakses pārņemšanu.

Visām deviņām valstīm, kuras Klusā okeāna reģionā atbalstīja ar 3. darbību, bija grūti uzturēt tehniskos un finanšu resursus, kas vajadzīgi, lai rezultātus saglabātu ilgtermiņā. Augsto uztādīšanas izmaksu dēļ (sk. 26. punktu) lietus ūdens savākšanas tehnoloģijas Palau netika pietiekami pārņemtas.

40 Mūsu izlasē bija septiņas slēgtas darbības. Lai nodrošinātu ilgtspēju, piecas no tām²² saņēma papildu ES finansējumu vai nu no iniciatīvas, vai no citām ES programmām. Tomēr abām pārējām slēgtajām darbībām²³ nebija resursu, kas ļautu turpināt pasākumus pēc finansēšanas beigām. 11. darbības ilgtspējas izredzes Etiopijā bija īpaši sliktas, jo nebija iespējama instrumentu un aprīkojuma (sk. 7. izcēlumu) uzturēšana.

7. izcēlums

Uzturēšanas trūkums bija šķērslis ilgtspējai Etiopijā

Novērtējot 11. darbību Etiopijā, tika konstatēts, ka sekmīgi izmēģinājuma pasākumi tika pārtraukti, tiklīdz darbība bija pabeigta, jo netika uzturēti instrumenti un aprīkojums:

- daudzi rokas ūdens sūkņi bija bojāti, līdz ar to lauksaimnieki nevarēja tos izmantot;
- lielākā daļa izveidoto aku sabruka;
- sēklu trūkuma dēļ stādaudzētavu neizdevās ierīkot;

²² 3., 4., 8., 9. un 12. darbība.

²³ 11. un 13. darbība.

- o lopbarības trūkuma dēļ lauksaimnieki nevarēja sekmīgi nodarboties ar piebarošanu;
- o pilienvēda apūdeņošanas sistēma sabojājās, jo bija nepieciešams laiks un pūles, lai nogādātu ūdeni uz paceltajām tvertnēm.

Turpmākā 10. darbība Etiopijā bija galvenokārt spēju veidošana, un tajā šie pasākumi netika uzraudzīti.

Iniciatīva nepierādīja, ka palielina valstu noturību pret klimata pārmaiņu ietekmi

41 Ietekme ir ilgtermiņa sociālekonomiskās sekas, ko var novērot noteiktu laiku pēc iniciatīvas pabeigšanas. Gaidāmā Pasaules klimata pārmaiņu alianses ilgtermiņa ietekme bija lielāka valstu noturība pret klimata pārmaiņu ietekmi. Tomēr stabila uzraudzības un novērtēšanas sistēma, kas vajadzīga, lai izmērītu iniciatīvas rezultātus un ietekmi, netika izveidota, kā bija ierosināts vispārējā novērtējumā²⁴ un 2015. gada koncepcijas dokumentā (sk. 35., 36., 37. punktu un 5. izcēlumu). Nebija novērtējuma sistēmas ar kopīgiem rādītājiem, par kuriem visu darbību īstenotāji varētu ziņot. Tāpēc Komisija nevarēja apkopot visu darbību rezultātus, lai uzraudzītu iniciatīvas vispārējo sniegumu un uzņemtos atbildību par tās sasniegumiem. Tā vietā atbalsta ietekme tika izteikta neizmērāmā veidā. Piemēri:

- a) ar Varšavas lēmumu par zaudējumu un kaitējuma kompensēšanu²⁵, ko 2013. gadā pieņēma *COP 19*, tika izveidots Varšavas Starptautiskais klimata pārmaiņu nodarīto zaudējumu un kaitējuma kompensēšanas mehānisms. 2014. gada publikācijā “*Loss and Damage in Africa*”, kas sagatavota ar 12. darbību (*ClimDev*), tika sniegts novērtējums, kas jāņem vērā, izstrādājot šā mehānisma īstenošanas procedūras. Tomēr tās ieguldījuma apmērs nebija izmērāms;

²⁴ *Evaluation of the Global Climate Change Alliance (GCCA) Global programme World-Wide: Final Report*, 2015.

²⁵ *UN Framework Convention on Climate Change (UNFCCC) loss and damage*.

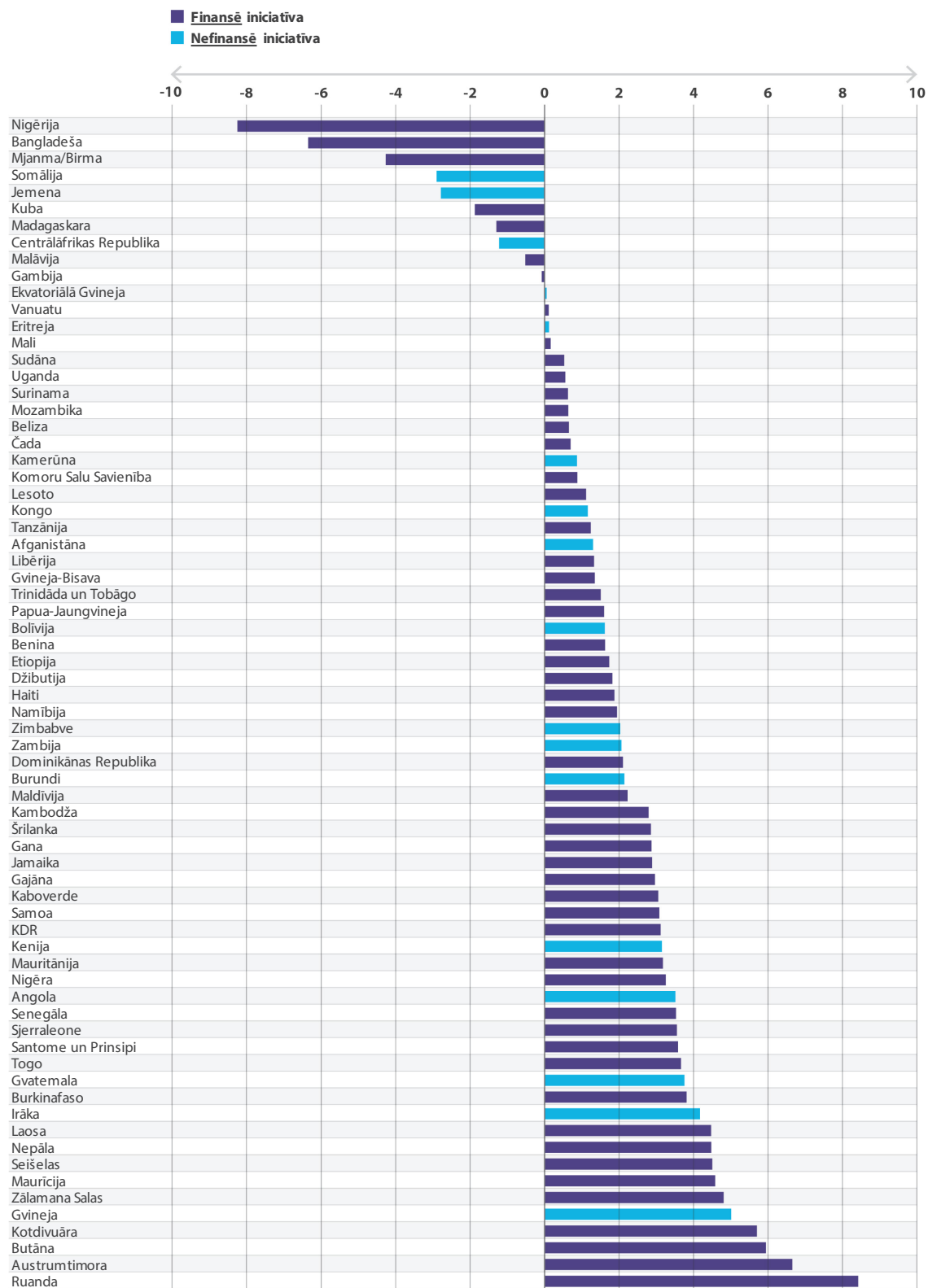
- b) 2019. gada rakstā par Pasaules klimata pārmaiņu aliansi tika aprakstīts, kā tā veicināja progresīvas koalīcijas veidošanos starp ES un saņēmējvalstīm, kura pavēra iespējas Parīzes nolīguma²⁶ noslēgšanai. Tomēr iniciatīvas ieguldījums Parīzes nolīgumā nebija izmērāms.

42 Viens no mēģinājumiem izmērīt ietekmi bija 5. darbība Klusā okeāna reģionā, kurā kā iesaistīto valstu rādītājs bija iekļautas Notrdamas Universitātes globālās pielāgošanās iniciatīvas (*ND-GAIN*) valsts indeksa izmaiņas²⁷. Šis indekss parāda valsts noturību pret klimata pārmaiņu ietekmi. Tajā izmantoti 45 rādītāji, lai izmērītu valsts neaizsargātību pret klimata pārmaiņām un gatavību ieguldīt līdzekļus pielāgošanās darbībās. Mēs balstījāmies uz Komisijas mēģinājumu izmērīt ietekmi un analizējām *ND-GAIN* valstu indeksus iniciatīvas darbības laikā no 2007. gada līdz revīzijai. Mēs konstatējām, ka lielākajā daļā valstu, kas saņēma finansējumu no iniciatīvas, *ND-GAIN* indekss ir uzlabojies (sk. [8. attēlu](#)). Vairākumā gadījumu tas bija mazāks par četriem punktiem *ND-GAIN* skalā.

²⁶ Walter Kennes, 2019, *The origins of the GCCA: remembering how the alliance was born*.

²⁷ *University of Notre Dame-Global Adaptation Index*.

8. attēls. *ND-GAIN* valstu indeksu izmaiņas 2007.–2019. gadā

Avots: ERP, pamatojoties uz *ND-GAIN* datiem.

43 Šīs iniciatīvas atbalsts ir tikai viens no faktoriem, kas var ietekmēt valstu neaizsargātības pret klimata pārmaiņām *ND-GAIN* indeksu. Iniciatīvas ietekmi nevar nošķirt no valstu valdību, citu līdzekļu devēju un ārēju pasākumu ietekmes. Ietekme var būt arī citam ES finansējumam, it īpaši tāpēc, ka daudzgadu indikatīvajās programmās ar klimatu saistītās darbības tagad ir kļuvušas svarīgākas. Piemēram, Eiropas Attīstības fonds un Attīstības sadarbības instruments atbalstīja 9., 10., 11. un 12. darbību, kuras arī finansēja ar PKPA iniciatīvu.

44 Uz to, ka uzlabojumus *ND-GAIN* indeksā nevar attiecināt uz iniciatīvu, norāda arī tas, ka līdzīgs uzlabojums ir vērojams lielākajā daļā to neaizsargāto valstu, kuras finansējumu nesaņēma. Tāpat visas trīs valstis, kurās bija vērojama vislielākā *ND-GAIN* indeksa pasliktināšanās (Nigērija, Bangladeša un Mjanma/Birma), saņēma finansējumu no iniciatīvas.

Komisija nav maksimāli palielinājusi iniciatīvas pievienoto vērtību

45 Šajā iedaļā mēs vērtējam, vai Komisija:

- a) abos Pasaules klimata pārmaiņu alianses posmos galveno uzmanību pievērsa nabadzīgajām jaunattīstības valstīm, kuras ir visneaizsargātākās pret klimata pārmaiņām, jo īpaši vismazāk attīstītajām valstīm un *SIDS*;
- b) kā paredzēts, piesaistīja papildu finansējumu no ES dalībvalstīm, privātā sektora un citiem inovatīviem finansēšanas mehānismiem, lai palielinātu iniciatīvas ietekmi;
- c) vairoja vispārējo izpratni par iniciatīvu;
- d) veica ticamu iniciatīvas izmaksu un darbību vispārējo pārraudzību un izveidoja sinerģiju starp globālo un ĀKK iekšējo komponentu;
- e) izveidoja atbalsta pakāpeniskas samazināšanas stratēģiju, lai nodrošinātu, ka iniciatīvā gūtā pieredze tiek ņemta vērā jaunajā DFS un izmantota, plānojot pasākumus ar klimata pārmaiņām saistīto problēmu risināšanai jaunattīstības valstīs.

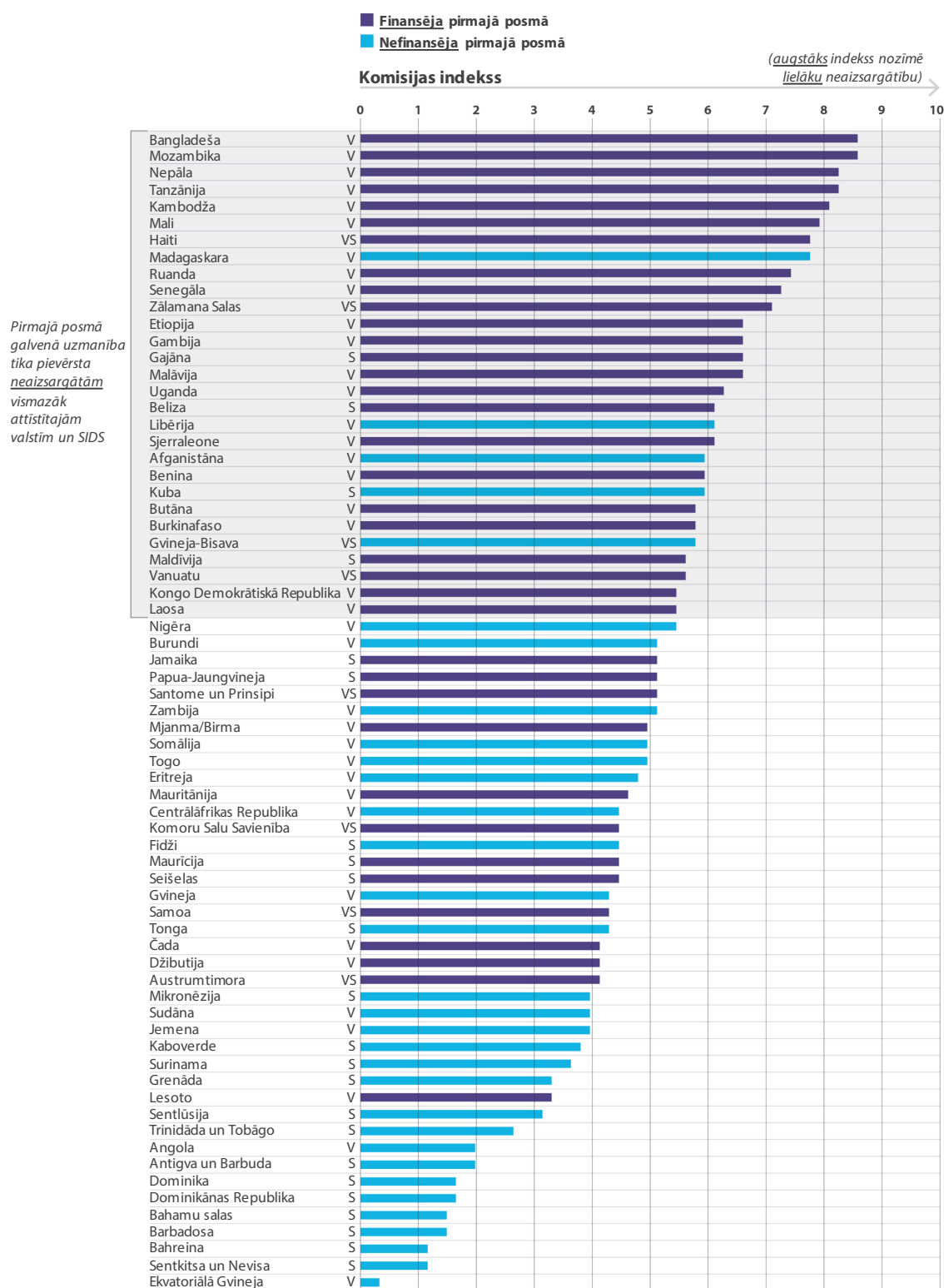
Otrajā posmā samazinājās uzmanības pievēršana visneaizsargātākajām valstīm

46 Iniciatīvas mērķis bija palīdzēt nabadzīgajām jaunattīstības valstīm, ko īpaši apdraud klimata pārmaiņas, jo īpaši vismazāk attīstītajām valstīm un *SIDS*, palielināt to spēju pielāgoties klimata pārmaiņu ietekmei²⁸. Pirmajā posmā Komisija izstrādāja savu klimatiskās neaizsargātības indeksu, lai atlasītu valstis, kuras gūtu vislielāko labumu no atbalsta. Šajā posmā tika sniegts atbalsts visneaizsargātākajām vismazāk attīstītajām valstīm un *SIDS*, finansējot 24 no 29 valstīm (sk. [9. attēlu](#))²⁹.

²⁸ Komisijas paziņojums, COM (2007) 540.

²⁹ *Walter Kennes, 2019.*

9. attēls. Pirmajā posmā galvenā uzmanība tika pievērsta neaizsargātām vismazāk attīstītajām valstīm un *SIDS*

Piezīme. V = VAV; S = *SIDS*.

Avots: ERP, pamatojoties uz Komisijas 2010. gada indeksu.

47 Komisijas indeksa pamatā bija trīs faktori: nacionālais kopienākums (NKI) uz vienu iedzīvotāju, klimatiskā neaizsargātība un apņemšanās iesaistīties dialogā par klimata pārmaiņu politiku. Tomēr tajā nebija ņemts vērā cits finansējums, kas piešķirts, lai palīdzētu valstīm risināt problēmas, kas saistītas ar klimata pārmaiņām. Tā rezultātā Komisija nezināja, vai tā atbalsta valstis, kuras jau ir saņēmušas ievērojamu finansējumu no DIP (sk. **04.** punktu) vai citiem līdzekļu devējiem, lai palīdzētu tām pielāgoties klimata pārmaiņu ietekmei.

48 Otrajā posmā Komisijas galvenā mītne vairs neatjaunināja savu neaizsargātības indeksu un to vairs neizmantoja, lai izvēlētos valstis finansēšanai. Tā vietā Komisija atsaucās uz *ND-GAIN* indeksu, lai novērtētu valstu neaizsargātību pret klimata pārmaiņām, bet neizmantoja to kā atlases instrumentu.

49 Otrajā posmā Komisija piešķīra līdzekļus, atbildot uz ES delegāciju pieprasījumiem, kurus apstiprināja uzņēmējvalstu valdības. Tomēr šī uz pieprasījumu balstītā pieeja nebija sekmīgi vērsta uz tām neaizsargātajām valstīm, kuras pirmajā posmā nebija guvušas labumu no finansējuma. Konkrētāk:

- a) dažas mazāk neaizsargātas valstis otrajā posmā saņēma papildu finansējumu, pat ja tās jau bija saņēmušas finansējumu pirmajā posmā (sk. **10. attēlu**). Šīs valstis galvenokārt bija *SIDS* valstis, piemēram, Maurīcija (finansējuma saņēmēja ar visaugstāko *ND-GAIN* indeksu un daudz mazāk neaizsargāta nekā citas saņēmējas), Maldīvija, Seišelas un Austrumtimora, bet arī Butāna – mazāk neaizsargāta valsts, kas 2023. gadā pakāpeniski izstāsies no vismazāk attīstīto valstu grupas;
- b) dažas valstis, kas nebija ne vismazāk attīstītās valstis, ne *SIDS*, arī saņēma finansējumu otrajā posmā. Tās bija Kotdivuāra, Namībija, Nigērija un Šrilanka. Turklāt otrajā posmā divas lielas daudzvalstu programmas arī nodrošināja finansējumu dažām valstīm, kas nebija ne vismazāk attīstītās valstis, ne *SIDS* (piemēram, Brazīlijai – ekonomikai ar vidēji augstiem ienākumiem);
- c) vairākas vismazāk attīstītās valstis, kuras bija ļoti neaizsargātas pret klimata pārmaiņu ietekmi, bet nebija saņēmušas atbalstu pirmajā posmā, arī otrajā posmā joprojām nesaņēma valsts finansējumu. To vidū bija Afganistāna, Angola, Burundi, Centrālāfrikas Republika, Eritreja, Gvineja un Jemena (sk. **10. attēlu**). Neraugoties uz nestabilo politisko situāciju dažās no šīm valstīm, tās tomēr saņēma citu divpusēju ES atbalstu no DIP (sk. **04.** punktu);

- d) gan Komisijas indeksā, gan *ND-GAIN* indeksā *SIDS* kopumā bija atzītas par mazāk neaizsargātām pret klimata pārmaiņu ietekmi nekā vismazāk attīstītās valstis. Tas varētu šķist pretrunīgi, ņemot vērā eksistenciālos draudus, ko rada jūras līmeņa celšanās. Tomēr jūras līmeņa celšanās veidoja 10 % no valsts galīgā rādītāja Komisijas pašas indeksā un 4 % no *ND-GAIN* indeksa. Lai novērtētu valstu neaizsargātību pret klimata pārmaiņām, indeksos tika ņemti vērā daudzi citi faktori, kuri visvairāk ietekmēja tieši vismazāk attīstītās valstis, piemēram, plūdi, sausums, vētras un paļaušanās uz lauksaimniecību. Gan pirmajā, gan otrajā posmā viena trešdaļa finansēto valstu bija *SIDS*, lai gan indeksi tās ierindoja kā ievērojami mazāk neaizsargātas nekā vismazāk attīstītās valstis. Turklāt Klusā okeāna reģiona *SIDS* saņēma 16 reizes lielāku finansējumu uz vienu cilvēku nekā Āfrikas vismazāk attīstītās valstis. Komisija uzskatīja, ka salīdzinoši spēcīgais uzsvars uz *SIDS* un to lielais finansējums uz vienu iedzīvotāju ir atbilstīgs, jo tās ir mazas un izolētas.

10. attēls. Otrajā posmā vairākas ļoti neaizsargātas vismazāk attīstītās valstis joprojām nesaņēma finansējumu

Piezīme. V = VAV; S = SIDS. Valstis ir uzskaitītas to neaizsargātības secībā saskaņā ar ND-GAIN valstu indeksu.

Avots: ERP, pamatojoties uz Komisijas datiem.

Iniciatīva nepiesaistīja papildu finansējumu, kā bija paredzēts

50 Komisija, Eiropas Parlaments un Padome atzina, ka iniciatīvas panākumi ir atkarīgi no ievērojamu resursu piesaistīšanas (sk. [8. izcēlumu](#)).

8. izcēlums

Ievērojamu resursu piesaistīšana atzīta par svarīgu panākumu faktoru

Komisija 2007. gada paziņojumā aicināja ES uzņemties stingras saistības attiecībā uz Pasaules klimata pārmaiņu aliansi. Eiropas Parlaments lēsa, ka iniciatīvas vajadzības līdz 2010. gadam sasniegs vismaz 2 miljardus EUR gadā un līdz 2020. gadam – 5–10 miljardus EUR gadā³⁰.

Lai gan Padome atbalstīja iniciatīvas izveidi un noteica, ka svarīgs panākumu faktors ir ievērojamu resursu piesaistīšana, tā cerēja, ka Komisija atradīs inovatīvus finansēšanas līdzekļus. Tomēr Komisija palāvās uz to, ka dalībvalstis sniegs lielāku atbalstu. ERP īpašajā ziņojumā 17/2013 konstatēts, ka dalībvalstis iniciatīvu neatbalstīja pietiekami un ka tas radīja plaisu starp tās sākotnējiem vērienīgajiem mērķiem un sasniegumiem. Iniciatīvas vispārējais novērtējums 2015. gadā apstiprināja, ka dalībvalstu iemaksu palielināšana ir problemātiska.

51 Neraugoties uz vairākiem mēģinājumiem veicināt lielāku līdzdalību, Komisijai neizdevās paplašināt ES atbalsta bāzi šai iniciatīvai. Visbeidzot, visā 14 gadu laikposmā no 2007. līdz 2020. gadam tā piesaistīja 728,8 miljonus EUR, lai gan otrais posms bija ES pamatiniciatīva. Tādējādi kopējais finansējums bija krietni mazāks par Komisijas cerēto. Lai gan pirmajā posmā dažas ES dalībvalstis (Igaunija, Īrija, Kipra un Zviedrija) iniciatīvā veica ierobežotas papildu iemaksas 28,8 miljonu EUR apmērā³¹, otrajā posmā divpusējas iemaksas netika veiktas.

52 Iniciatīvas mērķis bija ne tikai palielināt ES dalībvalstu iemaksas, bet arī veicināt inovatīvu finansēšanas kārtību un partnervalstīs piesaistīt daudz plašāku ieinteresēto personu, nevalstisko dalībnieku un privātā sektora pārstāvju loku. Parlaments arī aicināja izveidot zaļos nodokļus, publiskā un privātā sektora partnerības un citus

³⁰ Anders Wijkman, EP referents, "Pasaules klimata pārmaiņu alianses izveidošana starp Eiropas Savienību un nabadzīgajām jaunattīstības valstīm, ko īpaši apdraud klimata pārmaiņas", 23.9.2008.

³¹ Igaunija (0,8 miljoni EUR), Īrija (23 miljoni EUR), Kipra (0,6 miljoni EUR) un Zviedrija (4,4 miljoni EUR).

inovatīvus finansēšanas mehānismus. Komisija paredzēja izveidot trasta vai groza fondus³², lai apvienotu finansējumu no dažādiem avotiem (valdības, līdzekļu devējiem, privātā sektora u. c.). Tomēr tas neizdevās. Iniciatīvas 2015. gada novērtējumā konstatēts, ka privātā sektora iesaiste joprojām bija salīdzinoši vāja.

53 Kopumā iniciatīvai pieejamais finansējums neļāva Komisijai īstenot savu sākotnējo mērķi izveidot pasaules aliansi un ierobežoja iespējamās sasniegumus klimata pārmaiņu radīto problēmu novēršanā jaunattīstības valstīs. 2019. gada rakstā par Pasaules klimata pārmaiņu aliansi ir aprakstīts, kā “pēc PKPA izveides 2007. gada septembrī diezgan ātri kļuva skaidrs, ka papildu līdzekļi, ko varētu piesaistīt Eiropas Komisija, nebūtu pietiekami, lai lielā mērā ietekmētu aptuveni 70 VAV/*SIDS* nostāju sarunās par klimatu”³³.

Iniciatīva sasniedza daudzas valstis, bet informētība un pamanāmība saglabājās nepietiekama

54 ES delegācijas kopumā bija informētas par šo iniciatīvu un regulāri saņēma informatīvus materiālus un biļetenus no Globālā atbalsta mehānisma. Tomēr mūsu apsekojumā tika konstatēts, ka daudzas ES delegācijas (46 %) uzskatīja, ka šī iniciatīva jaunattīstības valstīs nav pietiekami zināma. Turklāt 77 % respondentu uzskatīja, ka informētības trūkums par pieejamo finansējumu bija viens no iemesliem, kas dažas neaizsargātās valstis atturēja no finansiāla atbalsta pieprasīšanas.

55 ES dalībvalstu pastāvīgās pārstāvniecības par šo iniciatīvu izrādījās maz informētas. Šādu situāciju veicināja tas, ka Komisija nesniedza Padomei gada ziņojumus, kuros būtu apkopoti galvenie iniciatīvas sasniegumi, kā sākotnēji bija plānots īstenošanas satvarā³⁴.

56 Citi iemesli, kāpēc joprojām nebija pietiekamas informētības par iniciatīvu, neraugoties uz finansēšanas darbībām vairāk nekā 80 valstīs, bija šādi:

- a) komunikācijas pasākumi dažās valstīs (11. darbība Etiopijā un 13. darbība Nigērā) nodrošināja ES, nevis iniciatīvas pamanāmību;

³² Komisijas dienestu darba dokuments par Pasaules klimata pārmaiņu alianses īstenošanas sistēmu, SEC(2008) 2319.

³³ *Walter Kennes, 2019.*

³⁴ Komisijas dienestu darba dokuments SEC(2008)2319.

- b) bija daudz dažādu informācijas avotu, tostarp vairākas tīmekļa vietnes³⁵, tāpēc informācija par iniciatīvu tika izklaidēta vairākos saziņas kanālos;
- c) paralēla īstenošana, izmantojot “globālo” (ASI finansēto) un “ĀKK iekšējo” (EAF finansēto) komponentu, izpludināja iniciatīvas tēlu un pamanāmību un radīja iespējamās neskaidrības, jo īpaši ārējām ieinteresētajām personām.

Iniciatīvas sarežģītā struktūra un tās robežu skaidras definīcijas trūkums mazināja tās pievienoto vērtību

57 Iniciatīva nebija saistīta ar konkrētu atbalsta veidu, un tā neatbalstīja konkrētu nozari/pasākumu, ko jau neatbalstīja citi fondi (ES un trešo valstu).

58 Komisija 2007. gada paziņojumā un ar to saistītajā 2008. gada dienestu darba dokumentā izklāstīja savu redzējumu par šo iniciatīvu. Tā uzskatīja, ka iniciatīva papildina daudzos jau esošos klimata pārmaiņu fondus un iniciatīvas, it īpaši Vismazāk attīstīto valstu fondu, Klimata pārmaiņu īpašo fondu, Pielāgošanās fondu un Pasaules Vides fondu. Komisijas bija plānojuši lielāko daļu iniciatīvas finansējuma nodrošināt tieši valdībām, izmantojot vispārējo vai nozaru budžeta atbalstu, un nepaļauties uz projektu pieeju ar ANO īstenošanas aģentūru starpniecību, kā tas bija citu fondu gadījumā.

59 Tomēr iniciatīva, tāpat kā jau esošie fondi, galvenokārt bija balstīta uz projektiem, un liela daļa atbalsta tika novirzīta arī ar ANO organizāciju vai ES dalībvalstu attīstības aģentūru starpniecību (sk. **5. attēlu** un **12. punktu**). Tāpēc iniciatīva nebija skaidri nošķirta no daudzajiem tematiskajiem fondiem, kas jau nodarbojās ar klimata pārmaiņu novēršanu jaunattīstības valstīs.

60 Komisijai nebija ticama pārskata par iniciatīvas izmaksām un pasākumiem, kas būtu atvieglojis resursu stratēģisko plānošanu. Finansētās darbības nebija nošķiramas no citām ES darbībām, kas paredzētas klimata pārmaiņu novēršanai jaunattīstības valstīs. Dažos gadījumos līdzekļi tika izmantoti, lai papildinātu darbības, ko jau finansē citas ES programmas. Tas liek jautāt, kādu pievienoto vērtību radīja atsevišķa iniciatīva ar savu pārvaldības struktūru, kas finansē tādas pašas darbības. Tā kā visas darbības saņēma atbalstu no vieniem un tiem pašiem fondiem (ASI un EAF), nebija skaidrs, kālab dažos gadījumos tika nolemts pievienot Pasaules klimata pārmaiņu alianses zīmi, bet citos – ne.

³⁵ www.gcca.eu, www.intraacpgccaplus.org, www.europa.eu/capacity4dev/gcca-community.

61 Papildus tam, ka nebija skaidras iniciatīvas robežu definīcijas, iniciatīvas sadalīšana divos komponentos un divos atbalsta mehānismos bija nevajadzīgi sarežģīta (sk. **06.** un **07.** punktu un **2. tabulu**). Sinerģijas trūkums nebija vienīgā nepilnība – arī efektivitātes ziņā atsevišķām darbībām (piemēram, 3. un 4. darbībai Klusā okeāna reģionā) nebija lielas nozīmes. Darbību apvienošana būtu devusi apjomradītus ietaupījumus (tas pats attiecas uz 1. un 5. darbību Klusā okeāna reģionā), un tas būtu palīdzējis samazināt augstās pārvaldības izmaksas (sk. **30.** punktu). Sarežģītās struktūras dēļ iniciatīva nekļuva par vienotu veselumu.

2. tabula. Iniciatīvas struktūra

Globālais komponents	ĀKK iekšējais komponents	
+85 valstis	Reģionālās organizācijas	
+80 darbības	+20 darbības	
Attīstības sadarbības instruments	Eiropas Attīstības fonds	
Tehniskā palīdzība, atbalsta mehānisms (<i>Ad hoc</i> atbalsts iestādēm, kas strādā atbalsttiesīgajās valstīs, apmācība, spēju veidošana u. c.)	Tehniskā palīdzība OACPS sekretariātam	Tehniskā palīdzība, Klimata atbalsta mehānisms
Tīmekļa vietnes: Globālais mehānisms <i>Global Climate Change Alliance community</i> <i>Global Climate Change Alliance Community</i> YouTube kanālā	Tīmekļa vietne: <i>Intra ACP facility</i> <i>Intra-ACP Twitter</i>	
Informatīvi biļeteni: <i>Fridays for Climate</i> , <i>Flashnews</i>	ĀKK valstu PKPA+ oficiālais informatīvais biļetens	
Zināšanu apmaiņas platforma institucionālajām ieinteresētajām personām un atbalsta saņēmējiem	Zināšanu pārvaldības platforma	

Avots: ERP, pamatojoties uz Komisijas datiem.

62 Abu atbalsta mehānismu organizētās reģionālās sanāksmes palīdzēja apmainīties ar darbībās gūtajām atziņām un pieredzi. Atbalsta mehānismi palīdzēja izstrādāt darbības un izveidoja savus zināšanu apmaiņas rīkus tīmeklī. Tomēr mēs neatradām pienācīgu pamatojumu struktūru dublēšanai (ar to attiecīgajām tīmekļa vietnēm u. c.), kas radīja pārklāšanās un iespējamās neefektivitātes risku. Piemēram, 2021. gada maijā rīkotajā reģionālajā seminārā bija iesaistīts tikai Globālais atbalsta mehānisms. Tā bija neizmantota iespēja, jo darbseminārā varēja uzzināt par pieredzi, kas gūta, reģionālajās organizācijās izmantojot ĀKK iekšējo atbalsta mehānismu.

Iniciatīva proaktīvi apzināja gūtās atziņas, bet Komisija neizvirzīja skaidru atbalsta pakāpeniskas samazināšanas stratēģiju

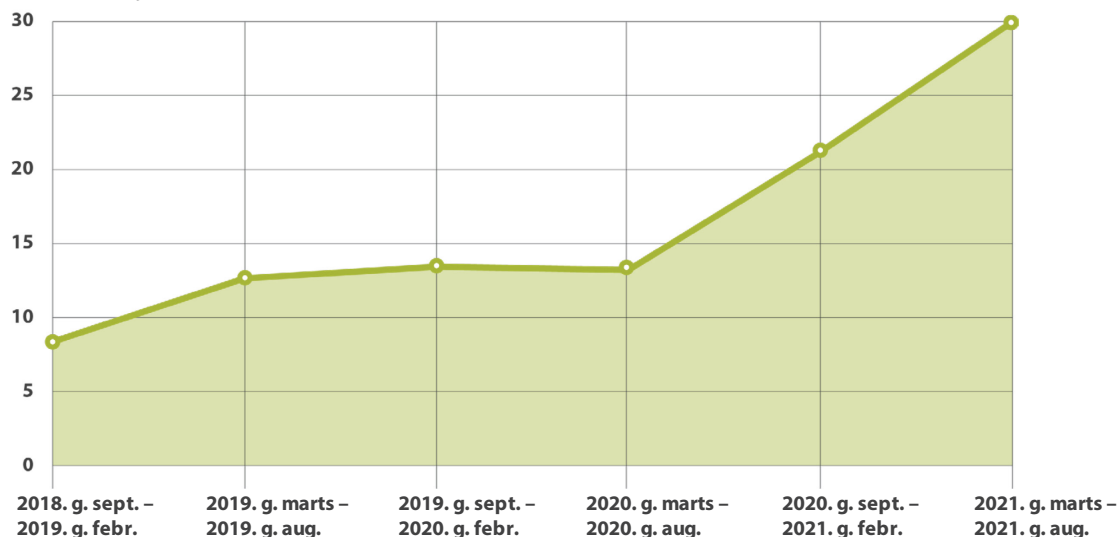
63 No iniciatīvas finansētajām darbībām tika gūtas daudzas atziņas, piemēram, par vajadzību:

- a) izvērtēt politikas veidotāju pieprasījumu pēc darbībās iegūtās informācijas par klimatu;
- b) nodrošināt kopienas instrumentu ilgtspēju ar klimata pārmaiņām saistīto darbību plānošanai, integrējot tos skolu un augstskolu mācību programmās;
- c) iekļaut pasākumus, kas īpaši paredzēti sievietēm, jauniešiem un vecākiem cilvēkiem;
- d) stiprināt sadarbību starp attiecīgajām nozaru ministrijām un par finansējumu atbildīgo ministriju;
- e) pievērst lielāku uzmanību sekmīgajās darbībās sasniegtā turpināšanai.

64 76 % mūsu aptaujas respondentu uzskatīja, ka iniciatīva ir devusi noderīgu pieredzi, kas varētu uzlabot atbalstu valstu daudzgadu indikatīvajām programmām 2021.–2027. gadam. Komisija 2021. gadā piesaistīja Globālo atbalsta mehānismu, lai par gūtajām atziņām informētu ES delegācijas reģionālos semināros un gūto pieredzi integrētu 2021.–2027. gada DIP saturā. Komisija arī ņems vērā secinājumus, kas gūti ietekmes un ilgtspējas pētījumā, kā arī pētījumā par iniciatīvas pieredzi pielāgošanās uzraudzības un novērtēšanas jomā. Iniciatīvas tīmekļa vietnēs, sadarbības platformās un *Cap4Dev* kopienas platformā tiek izplatīta konkrētās darbībās gūtā pieredze. Globālais atbalsta mehānisms izplata zināšanas un gūtās atziņa savā tīmekļa vietnē, kas trijos gados lietotāju skaitu ir palielinājusi no 8000 līdz 30 000 (sk. [11. attēlu](#)).

11. attēls. Svarīgākie statistikas dati par Globālā atbalsta mehānisma tīmekļa vietnes izmantošanu

(tūkstoši lietotāju)

Avots: PKPA+ starpposma ziņojums, 2021. gada marts–augusts.

65 Mēs konstatējam, ka Komisija iniciatīvai nav izstrādājusi skaidru atbalsta pakāpeniskas samazināšanas stratēģiju. 2021. gada regulā par Kaimiņattiecību, attīstības sadarbības un starptautiskās sadarbības instrumentu (*NDICI* – “Eiropa pasaulē”) laikposmam no 2021. līdz 2027. gadam ir noteikts, kā tematiskās budžeta pozīcijās tiks finansētas globālas iniciatīvas. Tajā ir arī noteikts, ka konkrētas valstu vai reģionālas darbības tiks finansētas no divpusējai sadarbībai paredzētiem finanšu līdzekļiem. Ņemot vērā minēto, Komisija nolēma izbeigt iniciatīvas īstenošanu.

66 Patlaban par iniciatīvu pieejamā informācija ir izkaisīta dažādos dokumentos. Komisija nav izvirzījusi skaidru atbalsta pakāpeniskas samazināšanas stratēģiju, kurā būtu apkopoti iniciatīvas turpmākie pasākumi. Nav arī skaidrs, kā plānots rīkoties ar dažādām tīmekļa vietnēm, kā arī ar visiem tehniskajiem dokumentiem, pamatdokumentiem un apmācību un darbsemināru materiāliem, ko sagatavojuši globālā un ĀKK iekšējā atbalsta mehānismi.

67 Komisija nav izskaidrojusi, kā pēc iniciatīvas beigām tā plāno publiskot zināšanu produktus un kā tā plāno nodot gūto pieredzi ES Globālajam atbalsta mehānismam nacionāli noteiktajam devumam (NND), kas sāka darboties 2021. gada oktobrī. Nav arī skaidrs, kā šis jaunais mehānisms atbalstīs notiekošās darbības, kuras plānots turpināt līdz 2025. gadam.

Secinājumi un ieteikumi

68 Mēs secinām, ka iniciatīva kopumā nav uzskatāmi ietekmējusi valstu noturību pret klimata pārmaiņām. Efektivitātes ziņā pabeigtajām darbībām kopumā bija iecerētie tiešie rezultāti, taču dažkārt tie bija gūti ar augstām izmaksām.

69 Iniciatīva nevērtēja saņēmēju stāvokļa uzlabojumus un pietiekami nekoncentrējās uz visvairāk skarto personu vajadzībām. Jauno tehnoloģiju izmantošanas izmaksas apgrūtināja visnabadzīgāko mājtsaimniecību iespējas izmantot programmas priekšrocības. Turklāt tikai dažas darbības ietvēra pasākumus, kas īpaši vērsti uz sieviešu vajadzībām.

70 Iniciatīva bija vērsta uz institucionālo spēju veidošanu, taču lielās darbinieku mainības dēļ ilgtspēja bija ierobežota. Tāpēc iecerētā pāreja no spēju veidošanas un izmēģinājuma pasākumiem uz pielāgošanās darbību plašāku izvēršanu, sasniedzot vairāk saņēmēju, nenotika sistemātiski (20.–26. un 32.–44. punkts).

1. ieteikums. Jākoncentrējas uz tiem, kurus visvairāk ietekmē klimata pārmaiņas

Finansējot klimata pārmaiņu novēršanas darbības jaunattīstības valstīs, Komisijai:

- a) jāatlasa rādītāji, pamatscenāriji un mērķrādītāji, lai mērītu pasākumu iznākumu;
- b) ņemot vērā kontekstu katrā valstī, jānosaka vērienīgi mērķrādītāji attiecībā uz to sieviešu īpatsvaru, kas gūst tiešu labumu no darbībām, un jāpievēršas nabadzīgākajām mājtsaimniecībām;
- c) secīgu darbību gadījumā jāuzlabo līdzsvars starp spēju veidošanu un citiem pasākumiem, lai izvērstu konkrētas pielāgošanās darbības, sasniedzot vairāk cilvēku, kurus tieši ietekmē klimata pārmaiņu sekas.

Ieviešanas mērķtermiņš: darbības, ko finansēs no 2024. gada janvāra.

71 Neviena no abiem Pasaules klimata pārmaiņu alianses posmiem nepiesaistīja gaidīto papildu finansējumu no dalībvalstīm un privātā sektora. Neraugoties uz šo ievērojamo finansējuma iztrūkumu, Komisija 15 gadu ilgajā iniciatīvas darbības laikā nepārskatīja sākotnējos vērienīgos mērķus. Turklāt otrajā posmā Komisijas finansējuma

piešķiršanas kritēriju dēļ visneaizsargātākajām valstīm atvēlēja proporcionāli mazāku atbalstu.

72 Komisija pietiekami neanalizēja lielākās daļas atlasīto darbību budžetā paredzēto izmaksu pamatotību. Mūsu analīze liecina, ka darbību pārvaldības izmaksas bija ļoti atšķirīgas un Klusā okeāna reģionā tās bija īpaši augstas. Mēs konstatējam, ka Komisija būtu varējusi ietaupīt, sīkāk analizējot izmaksas.

73 Lai gan iniciatīvas īstenošana sākās 2007. gadā un tā atbalstīja vairāk nekā 80 valstis, informētība par to gan jaunattīstības valstīs, gan ES dalībvalstīs bija nepietiekama. Daļēji tas bija tāpēc, ka finansētās darbības nebija nošķiramas no citām ES darbībām, kas paredzētas klimata pārmaiņu novēršanai jaunattīstības valstīs. Turklāt iniciatīvas efektivitāti ietekmēja tās organizatoriskās sistēmas sarežģītība, jo īpaši atbalsta mehānismu un finansējuma plūsmu dublēšanās.

74 Pasaules klimata pārmaiņu aliansei nebūs papildu posmu, bet tā ir devusi noderīgas atziņas jebkurām citām globālās attīstības iniciatīvām, ko ES varētu īstenot nākotnē (27.–31. un 45.–67. punkts).

2. ieteikums. Gūtās atziņas jāiekļauj turpmākajās globālās attīstības iniciatīvās

Izstrādājot turpmākās globālās attīstības iniciatīvas, Komisijai jāņem vērā Pasaules klimata pārmaiņu alianse īstenošanā gūtā pieredze, jo īpaši šādi aspekti:

- a) jāpārskata mērķi, ja īstenošanas laikā ir skaidrs, ka nav pieejams pietiekams finansējums;
- b) jāpiešķir finansējums stratēģiski un jāpiemēro objektīvi kritēriji, kuros ņemts vērā arī finansiālais atbalsts, ko partnervalstis tajā pašā nozarē saņēmušas no citiem avotiem;
- c) sistemātiski jāanalizē un jādokumentē darbību budžetā paredzēto izmaksu pamatotība;
- d) jāveicina vispārējā informētība par iniciatīvu, izmantojot komunikācijas pasākumus, kas vērsti uz saņēmējvalstīm un potenciālajiem līdzekļu devējiem.

Ieviešanas mērķtermiņš: 2024. gada aprīlis.

Šo ziņojumu 2023. gada 10. janvāra sēdē Luksemburgā pieņēma III apakšpalāta, kuru vada Revīzijas palātas locekle *Bettina Jakobsen*.

Revīzijas palātas vārdā —

Tony Murphy
priekšsēdētājs

Pielikums

Izlasē iekļautās darbības

Nr.	Valsts/ reģions	Līguma nosaukums	Finansējuma komponents	Līguma summa EUR	Samaksātā summa EUR (04/2022)	Īstenošanas veids	Statuss	Tīmekļa vietne	Vajadzību novērtējums	Izmaksu analīze	Rezultāti	Ilgtermiņa
1	Klusā okeāna reģions	Klusā okeāna reģiona pielāgošanās spēju izvērsšana: Klusā okeāna Kopiena un Klusā okeāna reģionālās vides programmas sekretariāta komponents	Globāls	12 790 000	6 794 115	Finansēšanas nolīgums	notiek	https://gccasupa.org/	Dažas nepilnības	Neapmierinoši	Dažas nepilnības	Nepiemēro
2	Klusā okeāna reģions	Klusā okeāna reģiona pielāgošanās spēju izvērsšana: Klusā okeāna dienvidu daļas universitātes komponents	Globāls	2 100 000	1 548 306	Darbību dotācijas	notiek	https://gccasupa.org/	Dažas nepilnības	Neapmierinoši	Dažas nepilnības	Nepiemēro
3	Klusā okeāna reģions	Klusā okeāna mazo salu valstu klimata noturības uzlabošana, izmantojot Pasaules klimata pārmaiņu aliansi (PKPA)	Globāls	11 356 556	11 356 556	Finansēšanas nolīgums	slēgts	https://ccprojects.gsd.spc.int/eu-gcca-ppsis/	Dažas nepilnības	Dažas nepilnības	Dažas nepilnības	Dažas nepilnības
4	Klusā okeāna reģions	Atbalsts Pasaules klimata pārmaiņu aliansi (PKPA), izmantojot spēju veidošanu, kopienas iesaistīšanos un lietišķo pētniecību	ĀKK iekšienē	7 602 439	7 602 439	Darbību dotācijas	slēgts		Apmierinoši	Apmierinoši	Apmierinoši	Apmierinoši
5	Klusā okeāna reģions	Klusā okeāna reģiona pielāgošanās klimata pārmaiņām un noturības veidošana	ĀKK iekšienē	9 500 000	6 314 867	Finansēšanas nolīgums	notiek		Dažas nepilnības	Neapmierinoši	Apmierinoši	Nepiemēro
6	Bangladeša	Vietējo pašvaldību iniciatīva par klimata pārmaiņām (LoGIC): Apvienoto Nāciju Organizācijas Attīstības programmas komponents	Globāls	7 443 312	5 385 252	Finansēšanas nolīgums	notiek	https://mptf.undp.org/fund/jbd40	Apmierinoši	Labi	Apmierinoši	Nepiemēro
7	Bangladeša	Vietējo pašvaldību iniciatīva par klimata pārmaiņām (LoGIC): Apvienoto Nāciju Organizācijas Kapitāla attīstības fonda komponents	Globāls	7 434 392	5 373 032	Finansēšanas nolīgums	notiek	https://mptf.undp.org/fund/jbd40	Apmierinoši	Labi	Apmierinoši	Nepiemēro
8	Butāna	Pielāgošanās klimata pārmaiņām atjaunojamu dabas resursu nozarē	Globāls	3 746 972	3 746 972	Budžeta atbalsts	slēgts		Apmierinoši	Apmierinoši	Apmierinoši	Apmierinoši
9	Butāna	Programma lauku attīstībai un reaģēšanai uz klimata pārmaiņām	Globāls	5 000 000	5 000 000	Budžeta atbalsts	slēgts		Apmierinoši	Labi	Apmierinoši	Apmierinoši
10	Etiopija	Tehniskā palīdzība, lai atbalstītu PKPA+/gudrās klimata plānošanas un ieviešanas pieeju integrēšana Etiopijas Produktīvā drošības tīkla programmā IV	Globāls	8 136 790	5 632 128	Pakalpojumi	notiek		Dažas nepilnības	Dažas nepilnības	Dažas nepilnības	Nepiemēro
11	Etiopija	Klimata pārmaiņu novēršanas darbību testēšanas izmēģinājuma pasākumi ilgtspējīgas zemes apsaimniekošanas programmā	Globāls	6 247 634	6 247 634	Finansēšanas nolīgums	slēgts		Apmierinoši	Dažas nepilnības	Dažas nepilnības	Neapmierinoši
12	Āfrika	<i>ClimDev Africa</i>	ĀKK iekšienē	7 740 166	7 740 166	Finansēšanas nolīgums	slēgts	https://www.climdev-africa.org/	Apmierinoši	Dažas nepilnības	Apmierinoši	Apmierinoši
13	Nigēra	<i>Appui au Développement de la résilience des ménages face au changement climatique dans la région de Zinder</i>	Globāls	1 318 160	1 307 189	Darbību dotācijas	slēgts		Labi	Neapmierinoši	Apmierinoši	Apmierinoši
14	Kuba	<i>Construyendo resiliencia costera en Cuba a través de soluciones naturales para la adaptación al cambio climático</i>	Globāls	5 000 000	4 577 110	Finansēšanas nolīgums	notiek		Apmierinoši	Neapmierinoši	Dažas nepilnības	Nepiemēro
15	Globālais mehānisms	PKPA+ ATBALSTA MEHĀNISMS	Globāls	8 415 622	6 852 729	Pakalpojumi	notiek	https://www.gcca.eu/gcca-support-facility				
16	ĀKK iekšējais mehānisms	Tehniskā palīdzība ĀKK Sekretariātam ĀKK iekšējās PKPA+ programmas un klimata atbalsta mehānisma pārvaldībai	ĀKK iekšienē	5 499 320	4 181 663	Pakalpojumi	notiek	https://intraacpgccaplus.org/				

Avots: ERP, pamatojoties uz Komisijas datiem.

Saīsinājumi

ASI: Attīstības sadarbības instruments

ĀKK: Āfrikas, Karību jūras baseina un Klusā okeāna reģiona valstis

DFS: daudzgadu finanšu shēma

DIP: daudzgadu indikatīvā programma

EAF: Eiropas Attīstības fonds

INTPA ĢD: Starptautisko partnerību ģenerāldirektorāts

IPCC: Apvienoto Nāciju Organizācijas Klimata pārmaiņu starpvaldību padome

LOGIC: Pašvaldību iniciatīva klimata pārmaiņu jomā

ND-GAIN: Notrdamas Universitātes globālā pielāgošanās iniciatīva

NDICI: Kaimiņattiecību, attīstības sadarbības un starptautiskās sadarbības instruments

NND: nacionāli noteiktais devums

OACPS: Āfrikas, Karību jūras reģiona un Klusā Okeāna valstu organizācija

PKPA(+): Pasaules klimata pārmaiņu alianse plus

SIDS: mazo salu jaunattīstības valstis

VAV: vismazāk attīstītās valstis

Glosārijs

Budžeta atbalsts: ES atbalsta tiešs pārskaitījums partnervalsts kasē, ja ir ievēroti izvirzītie nosacījumi.

Klimata pārmaiņu mazināšana: siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšana vai ierobežošana, ņemot vērā to ietekmi uz klimatu.

Pielāgošanās klimata pārmaiņām: valstu un kopienu neaizsargātības pret klimata pārmaiņām mazināšana, palielinot to spēju pārvarēt klimata pārmaiņu ietekmi.

Programmas aplēse: partnervalsts izstrādāts un Eiropas Komisijas apstiprināts dokuments, kurā ir aprakstīts veicamais sadarbības vai attīstības darbs un vajadzīgie finanšu, personāla un materiālie resursi.

Komisijas atbildes

<https://www.eca.europa.eu/lv/Pages/DocItem.aspx?did=63424>

Laika grafiks

<https://www.eca.europa.eu/lv/Pages/DocItem.aspx?did=63424>

Revīzijas darba grupa

ERP īpašajos ziņojumos tiek atspoguļoti rezultāti, kas iegūti, revidējot ES politikas jomas un programmas vai ar pārvaldību saistītus jautājumus konkrētās budžeta jomās. ERP atlasa un izstrādā šos revīzijas uzdevumus tā, lai tiem būtu pēc iespējas lielāka ietekme, proti, tiek ņemts vērā risks, kādam pakļauta lietderība vai atbilstība, attiecīgo ienākumu vai izdevumu apjoms, paredzami notikumi, kā arī politiskās un sabiedrības intereses.

Šo lietderības revīziju veica ERP locekles *Bettina Jakobsen* vadītā III apakšpalāta, kuras pārziņā ir ārējo darbību un drošības un tiesiskuma izdevumu jomu revīzija. Revīziju vadīja ERP loceklis *Hannu Takkula*, atbalstu sniedza locekļa biroja vadītājs *Turo Hentila* un biroja atašējs *Nita Tennilä*; atbildīgais vadītājs *Alejandro Ballester Gallardo*; darbuzdevuma vadītāja *Loulla Puisais – Jauvin*; revidenti *Mark Marshall* un *Flavia Di Marco*. Lingvistisko atbalstu sniedza *Zoe Dennis*. Grafiskā dizaina atbalstu nodrošināja *Alexandra Mazilu*. Aptaujas atbalstu nodrošināja *Britta Gauckler* un *Roussalia Nikolova*. *Katja Dudzińska* un *Gitana Letukytė* sniedza administratīvo atbalstu.

AUTORTIESĪBAS

© Eiropas Savienība, 2023

Eiropas Revīzijas palātas (ERP) atkalizmantošanas politiku nosaka ar [ERP Lēmumu Nr. 6-2019](#) par atvērto datu politiku un dokumentu atkalizmantošanu.

Ja vien nav norādīts citādi (piemēram, individuālās autortiesību norādēs), ERP saturs, kurš pieder ES, ir licencēts saskaņā ar šādu starptautisku licenci: [Creative Commons Attribution 4.0 International \(CC BY 4.0\) licence](#). Tādējādi atkalizmantošana parasti ir atļauta, ja tiek sniegtas pienācīgas atsauces un norādītas visas izmaiņas. ERP satura atkalizmantošana nedrīkst sagrozīt tā sākotnējo nozīmi vai jēgu. ERP nav atbildīga par atkalizmantošanas sekām.

Jāsaņem papildu atļauja, ja konkrētā saturā attēlotas identificējamas privātpersonas, piemēram, ERP darbinieku fotoattēlos, vai ja tas ietver trešās personas darbu.

Ja šāda atļauja ir saņemta, tā atceļ un aizstāj iepriekš minēto vispārējo atļauju un skaidri norāda uz visiem izmantošanas ierobežojumiem.

Lai izmantotu vai reproducētu saturu, kas nepieder ES, var būt nepieciešams prasīt atļauju tieši autortiesību īpašniekiem:

- 2. un 1. attēls (ikonas): šie attēli ir izstrādāti, izmantojot <https://flaticon.com> resursus. © *Freepik Company S.L.* Visas tiesības aizsargātas.

Programmatūra vai dokumenti, uz kuriem attiecas rūpnieciskā īpašuma tiesības, proti, patenti, preču zīmes, reģistrēti dizainparaugi, logotipi un nosaukumi, nav iekļauti ERP atkalizmantošanas politikā.

Eiropas Savienības iestāžu un struktūru tīmekļa vietnēs, kas izvietotas domēnā europa.eu, ir atrodamas saites uz trešo personu tīmekļa vietnēm. Tā kā ERP šīs vietnes nekontrolē, iesakām rūpīgi iepazīties ar to privātuma un autortiesību politiku.

ERP logotipa izmantošana

ERP logotipu nedrīkst izmantot bez ERP iepriekšējas piekrišanas.

PDF	ISBN 978-92-847-9459-1	ISSN 1977-5717	doi:10.2865/951406	QJ-AB-23-005-LV-N
HTML	ISBN 978-92-847-9487-4	ISSN 1977-5717	doi:10.2865/071587	QJ-AB-23-005-LV-Q

ES 2007. gadā sāka Pasaules klimata pārmaiņu alianses iniciatīvu, lai palīdzētu nabadzīgām jaunattīstības valstīm, kas ir visneaizsargātākās pret klimata pārmaiņām, palielināt spējas pielāgoties klimata pārmaiņu sekām. Revīzijā vērtēja, vai darbības efektīvi sasniedza iecerētos rezultātus un vai Komisija maksimāli palielināja iniciatīvas pievienoto vērtību. Konstatējām, ka pabeigtajām darbībām kopumā bija iecerētie tiešie rezultāti, bet bija iespējams samazināt izmaksas un parādīt iniciatīvas ietekmi. Mēs iesakām Komisijai koncentrēties uz tiem, kurus visvairāk ietekmē klimata pārmaiņas, un gūtās atziņas iekļaut turpmākajās globālās attīstības iniciatīvās.

Eiropas Revīzijas palātas (ERP) īpašais ziņojums saskaņā ar LESD 287. panta 4. punkta otro daļu.

EIROPAS
REVĪZIJAS
PALĀTA

Eiropas Savienības
Publikāciju birojs

EIROPAS REVĪZIJAS PALĀTA
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
LUXEMBOURG

Tālrunis: +352 4398-1

Uzziņām: eca.europa.eu/lv/Pages/ContactForm.aspx
Timekļa vietne: eca.europa.eu
Twitter: @EUAuditors